

Vanwege afspraken met minister Studenten kwaad op VSNU en HBO-raad

pag. 4

Geen Deetman, wel actie

Protest van studenten van de TUE en het HBO op woensdag 11 november bij de Akademie voor Industriële Vormgeving Eindhoven (AIVE). Met een groot spandoek probeerde het 'plaatselijk actieplatform studentenorganisaties Eindhoven' de aandacht te vestigen op de gevolgen van de recente plannen van minister drs. Wim Deetman om de studieduur tot zes jaar te beperken. Aanleiding voor de actie vormde het bericht dat Deetman een seminar op de AIVE zou openen. Deetman kwam echter niet opdagen, hij was op hetzelfde tijdstip aanwezig bij de begrafenis van TUE-bestuurder dr.ir. Hans Nijman. Nieuwe acties 19 november 12.15 uur in het hoofgebouw van de TUE.

Meisjes en Techniek

5

Om meisjes meer te interesseren voor natuurkunde zouden ze bijvoorbeeld in aparte groepen, zonder jongens, moeten werken. Een onderzoek van het Ment-project (Meisjes en Techniek).

Limburgse 'maffia'

6

Commissaris van de Koningin van Limburg, Sjeng Kremers, wil graag dat het Limburg goed gaat. Samen met wat invloedrijke personen wil hij ook de Rijksuniversiteit Limburg in de vaart der volkeren opstoten.

Niet onder de indruk

7

Rolf Zweegers, afgestudeerd bedrijfskundige, is niet onder de indruk van de voorsprong van Amerika. Veel geschreeuw en weinig wol, vindt hij. Met een eigen rugbyclub bestrijdt hij nu z'n voormalige makkers van de Elephants.

Verder in dit nummer:

In memoriam dr.ir. Hans Nijman	3
Ruimte-tekort	5
Ombudsman bij T	9
Congres FAGO	10

Yvette

Het is mij niet duidelijk waarom de beeltenis van Yvette sexistisch zou zijn. Belangstelling voor iets moois lijkt mij alleen maar positief en naakt zie ik niet als discriminerend ten nadele van vrouwen. Seksisme spreekt er wel uit het commentaar onder de titel 'absoluut nulpunt' in de rubriek 'Bekijk het maar'. Met name de zinsnede 'Een geduldig wachtende blote vrouw op verzoek tevoorschijn getoverd' is naar mijn mening het produkt van een vervuilde geest. De ontkenkende houding ten opzichte van seksualiteit, dat aanleiding geven tot stiekem gedoe, vind ik getuigen van een rotmentaliteit. Er verscheen zo'n bijtend stukje toen in een Cursor van vorig jaar mannelijke studenten omschreven werden als een soort 'met een slurfje'. Seksistisch vond ik het zonder commentaar overnemen van een opmerking uit Playboy dat vrouwelijke eerstejaars er alleen op uit zijn om een toekomstige ingenieur te strikken. Overigens bestaat de redactie van Cursor - voor zover ik uit de namen kan afleiden - ook geheel uit mannen. Bij een blad voor de faculteit Wiskunde en Informatica kan dit misschien een afspiegeling zijn van de verhouding tussen het aantal mannelijke en het aantal vrouwelijke studenten; dit excuus gaat voor Cursor naar mijn mening niet op.

Rene de Hoon (INF).

Mens-machine communicatie

De afdeling Taal en Informatica van de Katholieke Universiteit Brabant (KUB) heeft een contract ondertekend met het Stimuleringsprojectteam voor Informatica-onderzoek (SPIN). Zij zullen zich bezig houden met de uitwerking van het onderzoeksprogramma 'mens-machine communicatie met behulp van natuurlijke talen'. In het onderzoek staat de vraag, hoe gegevens uit de spraak afgebeeld moeten worden in de database, centraal. De Katholieke Universiteit Brabant zal bij de uitwerking van het onderzoek nauw samenwerken met de TUE, Katholieke Universiteit Nijmegen, Philips en Océ van der Grinten.

Oproep politiek

Cursor wil in het kerstnummer aandacht besteden aan medewerkers en studenten die actief zijn in de politiek buiten de TUE. De gedachten gaan uit naar gemeentepolitiek en partijbesturen. Wie in aanmerking komt, of wil attenderen op anderen wordt vriendelijk verzocht zich te melden bij Cursor, kamer 0.40 in het hoofdgebouw, of tst 2961/4441.

Open dag Keramiek

Ter gelegenheid van het gereedkomen van de nieuwe huisvesting houdt het Centrum voor Technische Keramiek (CTK) open huis op donderdag 19 november. Tussen 10.00 en 16.30 uur is er een programma in het gebouw van de faculteit Scheikunde. Om 13.30 uur houdt het hoofd van de afdeling Keramiek TPD TNO-TH, dr. Peter Ramaekers, een voordracht over de organisatie van het keramisch onderzoek van TNO en TUE. Daarna spreekt prof.dr. Rudi Metselaar (vakgroep Fysische Chemie) over ontwikkelingen en toepassingen van keramische materialen.

Werkzaamheden liften HG. noord

Maandag 23 november begint de Bouwtechnische dienst (BTD) met de ombouwwerkzaamheden aan de liften aan de noordzijde van het hoofdgebouw. De werkzaamheden zullen duren tot half juni 1988. De BTD verzoekt iedereen dringend om, gedurende deze periode, zoveel mogelijk gebruik te maken van de liften aan de zuidzijde.

Voorlichtingsdagen druk bezocht

Ruim vijftienhonderd potentiële eerstejaars bezochten de voorlichtingsdagen van de TUE. Al jaren organiseren de universiteiten voor de zesdeklassers van het VWO informatiedagen tijdens hun herfstvakantie. Eind november valt bij deze scholieren immers het vooraanmeldingsformulier in de bus. Vanwege de steeds toenemende aantallen had de TUE de bezoekers dit keer over drie dagen gespreid. Geen overbodige luxe, want de ouders en de dubbele bezoeken meegerekend - veel scholieren bezochten meer dan een faculteit-, bedroeg het totaal aantal gasten ongeveer 4000. Het grootst was de belangstelling voor Bedrijfskunde. Bijna 900 scholieren namen daar een kijkje. Veel interesse was er ook voor Werktuigbouwkunde (450) en Elektrotechniek (350). Opvallend was de in vergelijking met voorgaande jaren sterk gestegen belangstelling voor Bouwkunde (210). In februari worden weer de voorlichtingsdagen voor de vierde- en vijfdeklassers van het VWO gehouden.

Forum beperking inschrijvingsduur

In het Aulagebouw van de TU in Delft wordt op dinsdag 17 november een forum gehouden over de beperking van de inschrijvingsduur voor hoger onderwijs. Dit zal de eerste gelegenheid zijn waarbij politici, studenten, universiteiten, bedrijfsleven en het ministerie van O&W in het openbaar kunnen discussiëren over de laatste wetsvoorstellen van minister Deetman. Het forum begint om 20.00 uur.

Voor meer informatie: redactie Cursor, HG 0.40.

Advertentie

HET BORDEELBESLUIT

Bij de invoering van het 'Bordeelbesluit': seksclub- en bordeelhouders over hun vak en de toekomst. 'CAO's voor hoeren - dat kan niet'.
 Ds. Beyers Naude over het ANC en wat een vrijlating van Mandela zou betekenen. En: 'Voor veel mensen van mijn generatie ben ik een verraden en dat zal ik blijven. Ze vergeven me nooit. Ik be doorgelopen toen alle anderen bleven staan.'
 Oudere politiemannen over hun werk. Het 'balen als stekkers' van deze regering.
 Onthullend: een Italiaanse illegale kok over het werken in Italiaanse restaurants in Nederland. Gesprek met Jacques Delors, de toekomst van Europa. Film: een ontmoeting met Marcello Mastroianni. Pianist Paul Wittgenstein.

HET EINDE VAN DE WAO

In de kleurenbijlage: een opzienbarend 'dossier'. Hoe valt te begrijpen dat na een hernia-operatie de één een volledige uitkering krijgt en de ander na eenzelfde operatie maar een kwart?
 Vanaf 1 januari j.l. worden alle WAO-ers opnieuw AFGESCHAT. In VN de nieuwe werkelijkheid: het einde van de WAO.
 VN's Bockenbijlage: het intellectuelen-nummer.

Glijmiddel

De R van SSRE heeft te maken met reformatorisch. Althans had, in het verleden. De club heet nu een algemene studentenvereniging te zijn. Hoe conservatief of vrijgevochten wordt er binnen die vereniging gedacht over onderwerpen als seksualiteit, zo vroeg het onlangs gekozen bestuur van de SSRE zich af. Bovendien wordt een toenemend aantal 'corporale acties' geconstateerd, om met de woorden van die nieuwe illustere gezagsdragers te spreken. En dus, om discussie los te weken, mocht Veronica één duet tussen haar en een nep-penis' opvoeren. Life, in de sociëteit. Ja, Theo leest ook het clubblaadje Hic Est. Playboy, Playgirl, Supremum, Hic Est. En daar kan Theo ook nog Minitel en Helling aan toevoegen. Minitel, het in Frankrijk ontwikkelde telematica-netwerk, dat bij uitstek geschikt blijkt voor erotische conversaties en computerseks. Helling, het uit de noodlijdende partijbladen van de PPR, PSP en CPN voortgekomen tijdschrift, dat op de voorpagina van de eerste uitgave twee volronde borsten met daartussen een honderdje laat prijken.

Triest werd Theo toen hij de meest recente oplagecijfers van de week- en maandbladen las. De serieuze bladen gaan het afleggen. Ook studenten tonen in toenemende mate desinteresse voor alles wat buiten hun eigen schoolje en klaslokaal gebeurt. Dat was al eerder bekend. De meesten weten dan ook niet eens hoe een opinieblad eruit ziet. Kijkend naar de genoemde cijfers komt het Theo als een tijdsverschijnsel voor. Voor mening en opinie komt iets anders in de plaats, en dat begint zich ook bij studenten te uiten. Veronica is jong en wil wel wat. Playboy stijgt met stip. Supremum en Helling zelden een naakte vrouw op de voorpagina. Discotheek Hollywood organiseert lingerie-shows en taartgooien-op-topless-meisjes, speciaal voor studenten. De SSRE-sociëteit barst uit zijn voegen voor een platvloerse striptease. Theo herinnert zich de tijd dat je als jongetje vroom omhoog moest kijken tijdens het plassen. Maar ook heeft hij de sexuele revolutie van de zestiger jaren mogen beleven. Preuts of 'van de oude stempel' voelt hij zich geenszins. Maar te pas en te onpas naakt en vermeende ero-

tië op voorpagina's en feestjes gebruiken heeft volgens hem niets maar dan ook niets te maken met bevrijding en doorbreken van starre taboes. De mens van tegenwoordig is helemaal niet zo vrij als hij denkt. De techniek en het kortzichtige materialistische denken vervreemden hem steeds meer van het gevoel, is Theo's opinie. Vreemd toch, dat zo'n telefoon-computersysteem in Frankrijk roodgloeiend staat van de contactarmoede. Dezelfde computer die ons leven zo verkilt moet ons vervolgens weer opwarmen!
 Nee, Theo gelooft niet zo in die mooie bedoelingen van het SSRE-bestuur. Het organiseren van zo'n avondje vindt hij op zich al een corporaal trekje en een uiting van het moraal van het betreffende bestuur. De vrouw als gebruiksvoorwerp en sex als tijdverdrijf. Of, om het in de taal van het hedendaagse yuppie-, porno- of turbotijdperk uit te drukken: sex als glijmiddel voor de verkoop.

Handwritten signature: Theo

CvB-lid Hans Nijman overleden

Zaterdagmorgen 7 november is na een kortstondige ziekte in het Catharina-ziekenhuis in Eindhoven overleden dr.ir. Hans Nijman, lid van het college van bestuur van de TUE. Nijman was 62 jaar. Zijn functie aan de TUE vervulde hij sedert september 1978. Binnen het CvB behartigde hij met name de personele en bouwzaken. Dr.ir. J. Nijman is woensdagmiddag na een rouwdienst in zijn woonplaats Knegsel ter aarde besteld op de Ned. Hervormde begraafplaats aan de Landrop in Hoogeloon.

Van de redactie

Hans Nijman werd op 27 februari 1925 in Nunspeet geboren. Na het behalen van zijn HBS-diploma studeerde hij scheikundige technologie aan de TU Delft. Na zijn militaire dienst trad hij daar als medewerker in dienst en promoveerde er in 1965 op het proefschrift 'De berekening van industriële kogelmolens'. In hetzelfde jaar trad hij in dienst bij Hoechst Holland NV. Hier leidde Nijman eerst de technische verkooporganisatie en nam hij deel aan het vestigingsplaatsonderzoek t.b.v. de latere vestiging in Vlissingen. Daar werd hij in 1971 afdelingsdirecteur in de uit twee man bestaande vestigingsdirectie. In zijn Zeeuwse periode bekleedde Nijman tal van maatschappelijke functies in zijn regio. Zo was hij onder meer ondervoorzitter van de Kamer van Koophandel voor Midden- en Noord-Zeeland en bestuurslid van het Economisch Technologisch Instituut voor Zeeland.

Na met ingang van 1 september 1978 benoemd te zijn tot lid van het college van bestuur van de TUE ruidde hij die functies in voor Brabantse, waarbij deze al dan niet samenhangen met zijn nieuwe hoofdfunctie.

Zo was dr.ir. Hans Nijman lid van de Adviescommissie Economisch Potentieel Noord-Brabant (commissie-Bosman) en van de Projectgroep Sociaal Economisch Beleid van de provincie. Hij was lid van het bestuur van de stichting Technopool en van de Raad voor het milieu- en natuuronderzoek (VROM en EZ). Hij had zitting in het Curatorium van de bijzondere leerstoel van de Stichting Geluidshinder en was lid van de commissie Hoger Onderwijs van de Provincie Noord-Brabant.

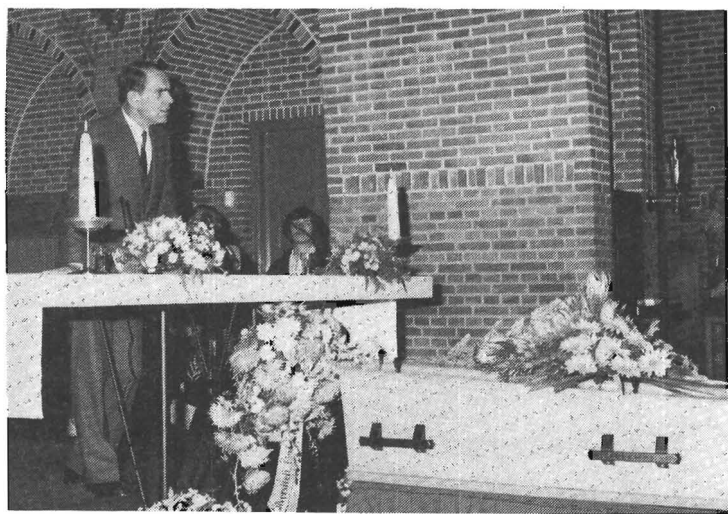
Het overleden CvB-lid was voorts sedert jaren geïnteresseerd bij de eind-examens van de HTS in Breda (nu Hogeschool Midden-Brabant), hij was lid van het overlegcluster van de zuidelijke

Dr. ir. Hans Nijman.

HTS'en en de TUE, voorzitter van de Raad van Bestuur van het instituut voor Perceptie-Onderzoek (IPO), plv. lid van het Algemeen Bestuur van de Stichting Studentenvoorzieningen Eindhoven en hij is lid geweest van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het Interuniversitair Reactor-Instituut (IRI).

In de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) maakte hij namens de TUE deel uit van twee overlegorganen, te weten Planning en Bekostiging en Personeel.

◀

Drs. Henk ter Heege, voorzitter van het college van bestuur van de TUE, sprak tijdens de rouwdienst woensdag 11 november.

Het OOP verliest haar voorzitter

Met zijn komst in september 1978, naar toen nog de TH, werd dr. Hans Nijman ook voorzitter van het Overleg-Organ Personeelszaken (OOP). Het OOP moest zich in die tijd nog een plaats verwerven. Onder leiding van dr. Nijman werd overlegd over de uitvoering van het personeelsbeleid. In een periode van betrekkelijk ruime budgetten kwamen o.a. zo de interne vacature-vervullingsregeling en de voorlopige handleiding bij reorganisaties tot stand. Beide regelingen beoogden het zittende personeel meer mogelijkheden te geven bij min of meer ingrijpende veranderingen op de werkplek. Juist op tijd overigens. Vanaf het begin van de jaren tachtig kwam er de noodzaak om

de uitgaven zorgvuldiger te bewaken. Met verve probeerde dr. Nijman steeds opnieuw de zorgen en de daaruit voortkomende beleidsvoornemens van het CvB aan ons uit te leggen. Vooral met de maatregelen als gevolg van vermeende tekorten uit het algemeen financiële schema van het ministerie van O&W waren wij het grondig oneens. De tijden werden echter nog moeilijker toen bezuinigingsoperaties als TVC en recentelijk SKG aan de orde kwamen. Het bleek uitermate moeilijk en haast ondoenlijk om op centraal niveau binnen het kader van de door de minister opgelegde regels, tot uitvoeringsmaatregelen te komen die op gelijke wijze recht deden aan alle betrokkenen.

Het siert onze voorzitter dat hij met de keuze van de decentralisatie van bevoegdheden op het gebied van personeelsbeheer en -beleid, tevens als eerste in het land, koos voor de invoering van medezeggenschap bij alle beheerseenheden. Die invoering, in de vorm van dienstcommissies, heeft nu zijn beslag gekregen. De gevolgen voor het overleg in HOOP zijn nog maar net te merken. Wij verliezen in hem een voorzitter die zich niet gemakkelijk liet overtuigen, met een hart voor de organisatie, maar die ook bereikbaar bleef voor de mens in de organisatie.

De TUE-vertegenwoordigers van de vakbonden ABVA-KABO, CFO, HOP, VAWO.

In memoriam Johan Nijman

Het kost ons grote moeite te begrijpen en te aanvaarden dat een nog maar 62-jarige, net met nieuwe energie opgeladen terug van een korte vakantie, er ineens niet meer is.

Terugkijkend op 9 jaar lidmaatschap van het college van bestuur zijn de meest voor de hand liggende associaties die met personele zaken en met bouw-aanleggelegenheden.

Wij kennen hem als de man met een voorkeur voor een zakelijke aanpak -niet altijd direct begrepen in het ambtelijk klimaat - en voor grote lijnen.

Maar ook met kennis van en respect voor de begrenzing, die aan zakelijk handelen wordt gesteld door de regels van zorgvuldigheid in diezelfde wereld, zoals bleek bij zijn optreden als voorzitter van het Overleg Organ Personeelszaken.

Hij fungeerde als motor en spitspeler van het omvangrijke project Takenplan Dienstverlening; leidraad voor zijn handelen daarbij was de combinatie van een aanpak vanuit instellingsbelang en de weg van personele belangen.

Het drie-gebouwencomplex is één van de blijvende zichtbare resultaten binnen de bouwportefeuille, die in zijn goede handen was.

Vooral de laatste jaren werd op veel plaatsen buiten de universiteit een beroep gedaan op zijn kennis en kunde, in Eindhoven, in Noord-Brabant en op landelijke niveau.

Zijn voorzitterschap of lidmaatschap van diverse adviescommissies bekleedde hij zowel uit hoofde van zijn functie als op persoonlijke titel.

Bij de activiteiten speelde altijd het belang van de universiteit mee, direct of op de achtergrond, ingegeven door zijn sterke verbondenheid met de instelling.

Veel van zijn inspanningen waren erop gericht de drempels op de weg tussen universiteit en maatschappij te slechten.

Hij had een duidelijke visie op de rol van de technologie in de samenleving en miste node de consistente politieke besluitvorming terzake op nationaal niveau.

Niet alleen wij zullen Hans Nijman missen: een mens van zijn formaat laat op vele plaatsen een leegte achter.

Het ligt voor hand daarbij vooral aan zijn vrouw te denken; naar haar in het bijzonder gaat ons medeleven uit.

*H.J. ter Heege
Voorzitter College van Bestuur.*

Vanwege afspraken met minister Studenten kwaad op VSNU en HBO-raad

Het Landelijk Actieplatform Studentenorganisaties LAS, heeft 'geschokt en zeer verbaasd' gereageerd op de afspraak die de HBO-raad en de VSNU vorige week met minister drs. Wim Deetman hebben gemaakt. Binnen tien dagen zullen HBO-raad en VSNU en ambtenaren van het ministerie, alternatieven bedenken voor het plan tot verhoging van het collegegeld en beperking van de inschrijvingsduur (waarbij het recht op studieinanciering na zes jaar vervalt). Het LAS vindt het een schande dat zij daarin niet is gekend.

Bert Bakker (UP)

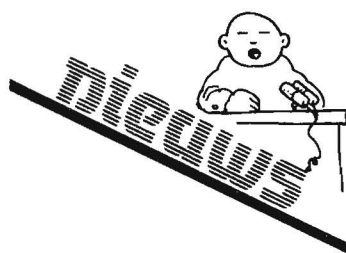
Doel van de gezamenlijke werkgroep is de maatregelen aanvaardbaar te maken voor de hogescholen en universiteiten. Deze zijn akkoord gegaan met de voorwaarde van budgettaire neutraliteit, waarmee zij accepteren dat de opbrengst van de maatregelen 165 miljoen moet zijn. Volgens het LAS gaat de VSNU daarmee voorbij aan tal van universiteitsraden, die in de voorbije weken fel afwijzende standpunten hebben ingenomen. Het LAS is boos dat er geen voorafgaand overleg is geweest met de studentenorganisaties. Dat zou juist nu heel goed

mogelijk zijn geweest, gezien de historische samenwerking van studentenorganisaties in het LAS, met als doel actie te ondernemen tegen Deetmans plannen. Het platform bundelt de Landelijke Studentenvakbond (LSVB) en het Interuniversitair Studentenoverleg ISO. Als 'ondersteunend lid' hebben zich de LKVV (studentenverenigingen), de NSSS (studentensport) en de PAM (studenten-muziekgezelschappen) aangesloten. Nooit eerder werkten de studenten zo breed samen.

Belachelijk

Volgens LAS-woordvoerder Herman Krans maken VSNU en HBO-raad zich 'onsterfelijk bela-

chelijk' tegenover de politiek, de studentenorganisaties en de universiteiten. 'Ook de Tweede Kamer gaat al veel verder in haar afwijzing dan dat het deze deal zou rechtvaardigen', meent Krans. De reactie van HBO-raadvoorzitter drs. J.K. Gevers vindt hij onbegrijpelijk. Deze liet vorige week weten Deetmans plannen, waarmee ook doorstroming van HBO naar WO nagenoeg onmogelijk wordt, te zien als een erkenning van de waarde van HBO-opleidingen. 'Hun verstand en hun ambtelijk apparaat zou beter moeten weten', zegt Krans over dit standpunt van de HBO-raad. Volgens de LAS-woordvoerder gaan de maatregelen ook ten koste van de zeven à tien procent van de HBO-studenten, die jaarlijks doorstromen. Volgende week worden in nagenoeg alle universiteitssteden acties gevoerd tegen Deetmans beleid. Op 1 december wordt in Amsterdam een afsluitende demonstratie gehouden.

VSNU bepleit voortbestaan steunpunten

Aangezien het niet mogelijk lijkt om tussen nu en eind december van dit jaar met een structurele oplossing te komen, dienen de regionale steunpunten voor de studiefinanciering in ieder geval in 1988 te blijven functioneren. Zelfs als ze daarna zouden worden opgeheven zal de voorlichting toch op langere termijn geregionaliseerd dienen te blijven. Dat zijn de belangrijkste conclusies uit een intern evaluatie-rapport van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) naar het functioneren van de regionale steunpunten in de afgelopen maanden. De (concept-) rapportage wordt vandaag, 13 november, besproken in het sector-overleg studentenbeleid van de VSNU.

Het onderzoek heeft zich uitsluitend gericht op de steunpunten die bij een instelling voor wetenschappelijk onderwijs zijn ondergebracht. De overige en met name de HBO-steunpunten zijn buiten beschouwing gebleven omdat het volstrekt onduidelijk bleef of de HBO-raad wel of niet met een eigen evaluatie-onderzoek zou komen. Ook het ministerie van O&W heeft weliswaar herhaalde malen aangekondigd dat er een evaluatie zou komen, maar veel schot zit daar nog niet in. Vandaar dat op dit moment voor alle betrokkenen nog volstrekt onduidelijk is wat er na 1 januari staat te gebeuren. De VSNU wil dan ook op basis van dit onderzoek nog deze maand overleg hebben met het ministerie over continuering van de steunpunten. Daarbij kan wat de VSNU de huidige opzet gehandhaafd blijven, maar dan wel zonder dat de instellingen er geld bij moeten leggen. Het onderzoek toont namelijk aan, dat de huidige manier van financiering lang niet alle kosten dekt en er zelfs op de korte termijn - dus tot het einde van het jaar - al een betere regeling nodig is. Andere problemen, die snel via nadere afspraken opgelost moeten worden zijn, aldus het rapport, de uitvoering van de by-pass-regeling, de bereikbaarheid van 'Groningen' en de voorlichting aan anderen dan de directe cliënten, zoals bijvoorbeeld de schooldecanen. Op de steunpunten zelf zal op sommige plaatsen bij continuering meer aandacht aan de privacy van studenten geschonken moeten worden.

Bezuinigingen treffen ook ideeëncommissie

Het is rustig rond de ideeëncommissie van de TUE. Geen posters meer in de gangen. Buskruid, het officiële orgaan, is al meer dan een jaar niet verschenen. De activiteiten staan op een laagje pitje.

Rudy Pijfers

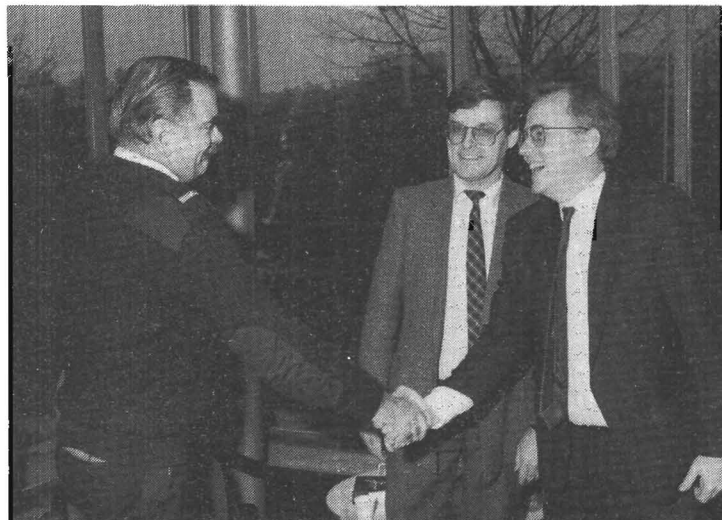
Afgelopen maandag ontving Martien van der Velden, één van de TUE brandweermannen, een prijs. Een idee om brandblussers op een goedkopere manier te controleren levert de TUE een besparing op van f 9000,- per jaar. Van der Velden kreeg 550 gulden een oorkonde. De ideeëncommissie bestaat dus nog wel, zij het steeds meer op de achtergrond. Paul Korting, secretaris van de ideeëncommissie: 'Bij bezuinigingen wordt bijna vanzelfsprekend eerst naar dit soort werk gekeken. Toch is het ideeënwerk belangrijk. Het stimuleert en motiveert doordat onbevooroordeeld naar voorstellen van mensen wordt gekeken. In dat opzicht wordt ons werk vaak onderschat.'

Terugloop

Er is slechts drietiende formatieplaats beschikbaar. Daardoor is er weinig tijd voor promotie. Het aantal ideeën is al flink terug gelopen. Toch komen er nog voldoende ideeën binnen om prijzen uit te reiken. De volgende mensen zijn beloond voor hun idee: ing.H.A. Bulten (W), het inkorten van de travers in de W-hal; W.J.A.C. v.d. Weijden (B), modificatie aan een

verfspuitpistool; H.M.A.M. Woestenberg (E), besparing op chemicaliën door het plaatsen van teflon blokken in zuurbaden; ir.W. Bierbooms (N); extra magnetisch slot in de fietskelder gebouw W&S; dr.J.W. Nienhuys (WSKI); F.M. Cleijns (BTD), het plaatsen van een cv-schakelklok in het Delta-gebouw; A.H. Huisman (N), Beveiliging cirkelzaagmachine; L. de Jong-Vriens (E), verplaatsing intern bewegwijzeringsbord.

Aanmoedigingspremies zijn uitgereikt aan: ir.J.M.T. Carpay (W), computerverbruik voor opslag en mutatie van telefoongegevens; W.H. de Vries (SG), beveiliging laadkleppen van vrachtauto's; J. v.d. Brink-Klaus (DIZ), controlelampjes voor de bediening van de zonwering in het bestuursgebouw; H.J. Kutscha (Cemsto), beveiliging fietsenkelder in het bestuursgebouw; F.H.J.C. Seegers (DIZ), extra bergruimte in het auditorium; A.A.M. Wasser (N), ventilatieverbetering in hal lage snelheden; J. v.d. Brink-Klaus (DIZ), kerstgroep in kiosk op Laplace plein.

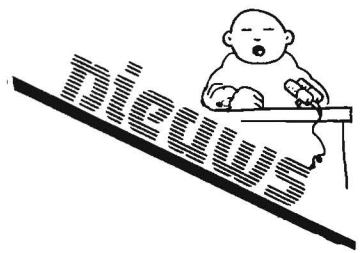

Martien van den Velden (links) wordt door ir. Koos Vercoouteren, hoofd onderhoudsdienst BTD, gefeliciteerd. Op de achtergrond ir. Thijs Seroo van de ideeëncommissie.

Vergelijkend onderzoek MENT-project

'Rolbevestigend' lesgeven nodig voor roldoorbreking

Om meisjes een roldoorbrekende keuze te laten maken (natuurkunde kiezen in het eindexamenpakket) moet er op een min of meer rolbevestigende manier met de meisjes worden omgegaan. Zolang meisjes die de (middelbare) school betreden, nog steeds, een opvoeding hebben gehad waarin hun de meisjesrol is aangeleerd, zullen de onderwijsgegenden daar ook rekening mee moeten houden. Pas door aan te sluiten bij de specifieke ervarings- en belevingswereld van een meisje is het mogelijk haar werkelijk te betrekken bij en enthousiast te maken voor natuurkunde.

Cees van Keulen

Dat zegt dr. Anneke de Leeuw, die het kader van het MENT-project (MENT staat voor MEISjes, Natuurkunde en Techniek) van de TUE (vakgroep Natuurkunde-didactiek) de verschillen onderzocht tussen jongens en meisjes die het doen en kiezen van natuurkunde beïnvloeden. Het ministerie van onderwijs en wetenschappen subsidieert het MENT-project, dat wordt uitgevoerd onder leiding van prof. Jan H. Raat.

Minder leuk en moeilijker

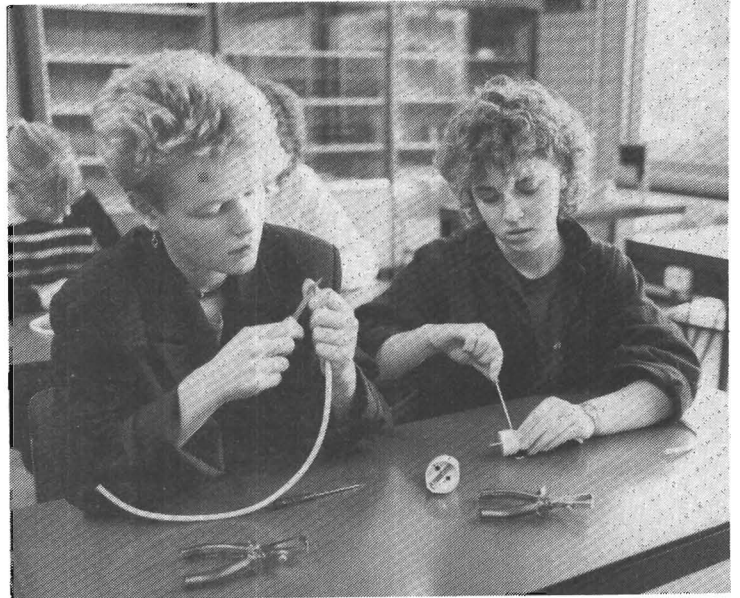
Het onderzoek vond plaats onder 885 tweede en derde klassers van acht MAVO-, HAVO- en VWO-scholen verspreid over ons land. Op basis van de resultaten worden in het rapport aanbevelin-

gen gedaan 'opdat (meer) meisjes (beter) natuurkunde gaan doen'.

Enkele conclusies uit het onderzoek: meisjes vinden natuurkunde minder leuk en moeilijker dan jongens en de meisjes wijzen de gedachte dat natuurkunde een jongensvak is sterker af dan de jongens.

Om te zorgen dat ook de meisjes daadwerkelijk in alle opzichten meedoen verdient het aanbeveling om de leerlingen in aparte meisjes- en jongensgroepjes te laten werken. De kans dat meisjes in de secretaresserol terecht komen en de (frustrerende) ervaring opdoen dat jongens beter zijn in natuurkundeproeven doen wordt daarmee geringer.

Vertel iets over vrouwelijke wetenschappers en nodig vrouwen die een technisch beroep

uitoefenen uit om in de klas over hun werk te komen vertellen. Voer eens een discussie met de leerlingen over het al of niet geschikt zijn van vrouwen voor technische beroepen.

'Pas als meisjes niet meer tot meisjes worden opgevoed en jongens niet meer tot jongens, zullen aanbevelingen, zoals in het rapport beschreven, overbodig worden. Dan ook zullen jongens

en meisjes onbelemmerd door een sekserol, hun talenten ten volle kunnen ontplooiën', zo zegt dr. Anneke de Leeuw.

Het rapport 'Verschillen tussen jongens en meisjes die het doen en kiezen van natuurkunde beïnvloeden' kan besteld (kosten zes gulden) worden bij: MENT-project, faculteit Natuurkunde, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, tst. 3095.

Ruimtetekort dreigt in collegezalen door HOOP

Bedrijfskunde zou wel eens overspoeld kunnen worden door studenten. Ook de overige faculteiten kunnen te kampen krijgen met een ernstig plaatsgebrek in de collegezalen. Ze mogen zich immers ook in een groeiende belangstelling verheugen. Deze rampen zouden de TUE (en de andere universiteiten) kunnen overkomen indien de ontwerp HOOP nota uitgevoerd gaat worden.

Rudy Pijfers

In de HOOP nota wordt gesteld dat 'het volume aan hoger opgeleiden op het vereiste peil moet worden gebracht'. Dit kan volgens het HOOP door de instroom en het rendement te vergroten. Dus meer studenten, in elke jaargang. Voor de universiteiten betekent dit meer mensen in dezelfde ruimte.

Momenteel puilen op de TUE een aantal collegezalen al uit. Studenten moeten op de trappen zitten om bepaalde colleges bij te kunnen wonen. Afgezien van het comfort is dit ook uit veiligheidsoogpunt een onhoudbare situatie. Volgens drs. Herbert ten Thij, secretaris van het college van decanen, is er onvoldoende plaats voor grotere studentenaantallen op de TUE. Dit ondanks het feit dat al eerder de grote zaal en een aantal collegezalen in het auditorium zijn aangepast.

Onderwijsvormen

Voor het CvD was dit aanleiding om vooruitlopend op het definitieve HOOP een commissie in te stellen. Die commissie moet gaan onderzoeken hoe grotere studen-

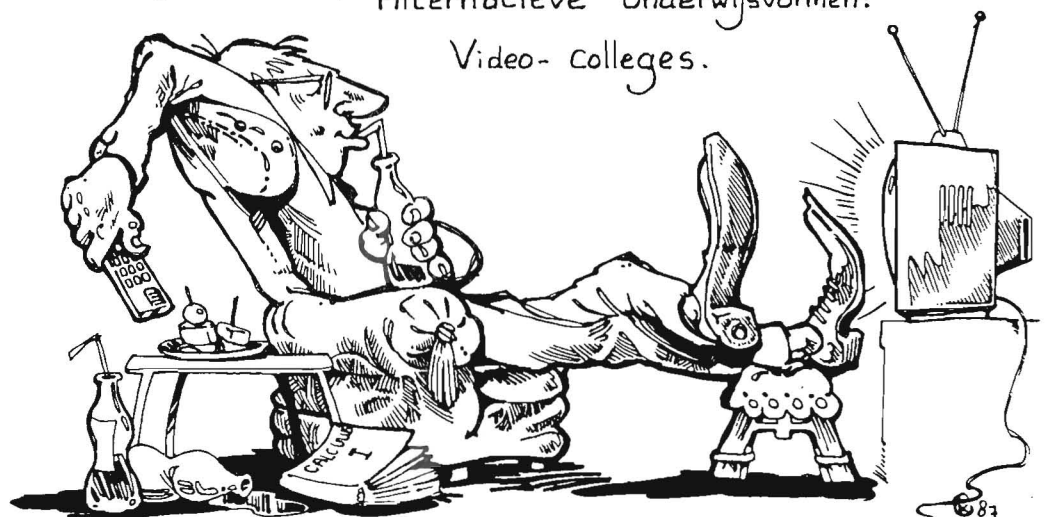
tenaantallen kunnen worden opgevangen met alternatieve onderwijsvormen. De ruimtes moeten efficiënter benut gaan worden. Ten Thij: 'Om te voorkomen dat in de toekomst een vak alleen nog maar uit boeken en een afsluitend tentamen bestaat, gaat de commissie zich bijvoorbeeld buigen over video- en computeronderwijs. Hierbij zal de mening van de docenten een belangrijke rol spelen.'

Uitgangspunt van de commissie is strict het ruimtetekort. Verbetering van de kwaliteit van het huidige onderwijs behoort niet tot de opdracht. Ook onderzoek naar ruimtes elders in Eindhoven zal niet gedaan worden.

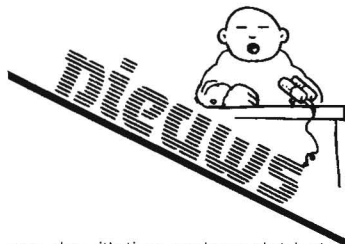
In de commissie zitten naast decanen onderwijsdeskundigen van alle faculteiten. Uiterlijk mei 1989 zal rapport uitgebracht worden aan het college van decanen.

Alternatieve onderwijsvormen:

Video-colleges.

'Die andere universiteiten kunnen doodvallen'

Samenwerking, fusie, integratie. De onderwijswereld wordt er door beheerst. Ook de universiteiten ontkomen er niet aan. De gesel van Deetman heeft het hoger onderwijs in beweging gebracht. Men moet of men wil of niet. De minister uit Zoetermeer is onverbiddebaar. Van harte gaat het echter niet. Het eigen hemd is daarbij nader dan de rok. Er wordt zelfs niet geschroomd om de politieke lobby in stelling te brengen. In Brabant maar zeker in Limburg. De geest van samenwerking lijkt niet aanwezig.

Dat wordt erg duidelijk gemaakt in een lang en opvallend artikel onlangs in de Limburger. Daarin komt ook de 'maffia' rond de Limburgse gouverneur Sjeng Kremers aan de orde. Een clubje dat iets voor Limburg wil doen en dus ook voor de Rijksuniversiteit Limburg. De RL dus

Jan Ummels

An het woord dr.ir. Harrie Beckers, een in de vaart der volkeren omhoog gestoten Limburger. In Londen 'baas' van de wereldwijde Shell-research. Op verzoek van Kremers moet hij nagaan welke groeimogelijkheden er zijn voor de Rijksuniversiteit Limburg. Groei zo weet Beckers, die in deze tijd van forse bezuinigingen onherroepelijk ten koste zal gaan van andere universiteiten. Maar zegt deze in forse en krasse bewoordingen: 'Dat interesseert me niet. Die andere universiteiten mogen wat mij betreft doodvallen. Als ex-Limburger kijk ik alleen naar het belang van Maastricht en de RL.'

Een onverbloemde en duidelijke uitspraak. Waarschijnlijk niet vreemd voor een topmanager in het bedrijfsleven.

Zorgen

Pikant wordt het echter als Beckers vervolgt met de mededeling dat in het clubje rond Kremers ook DSM-topman mr. Hans van Liempt een rol speelt. En dan zijn we plotsklaps bij de zorgen van onze eigen faculteit Scheikunde. Daar is de vrees sterk aanwezig dat de RL een Scheikundige faculteit wil gaan opzetten. Drijvende kracht daarachter zou DSM zijn.

Hoe serieus moeten dergelijke berichten op de TUE nu worden genomen? In ieder geval ernstig genoeg om in het eerbiedwaar-

dige college van decanen aan de orde te worden gesteld. Maar met de vraag of de DSM bezig is om in Maastricht een Scheikundige faculteit op te zetten, bleek men ook bij decanen niet goed raad te weten.

De informatie die bij het CvD voorhanden is, wijst zelfs op het tegendeel. Wel is al eerder door DSM een suggestie in die richting gedaan. Dat heeft echter niet tot een concrete opzet geleid. Er zou

nu weer de indruk bestaan dat het initiatief van de Rijksuniversiteit Limburg zelf zou komen, weet het decanencollege te melden. Dat zou dan gezien moeten worden in het streven van de RL om in het jaar 1990 zo'n 6000 studenten binnen de muren te hebben.

En omdat die arme RL zoveel concurrentie ondervindt van de nabijgelegen Duitse en Belgische universiteiten, is een nieuwe faculteit nooit weg, is de indruk.

Politieke lobby

De Limburgse politieke lobby is aan decanen ook niet ontgaan. Opgemerkt werd daar dat deze in Limburg buitengewoon efficiënt opereert. Er bestaat een hechte samenwerking tussen de Maastrichtse stadsbestuurders, de provinciale staten en de eigen kamerleden in het Haagse. Verder is er, zoals Beckers omschrijft, het 'maffiaclubje', dat een 'doodval' van de andere universiteiten niet schuwt. Ook werd in deca-

nen de uitlating gedaan dat het misschien wel eens zo zou kunnen zijn dat de provincie Brabant daar onvoldoende van op de hoogte is. Of er niet van door-dringen is dat de provincie Limburg danig op het vinketouw zit.

Terughoudend

De decaan van de faculteit Scheikunde, prof. Tinus Tels om een toelichting gevraagd stelt zich zeer terughoudend op. Hij wil in eerste instantie ook geen commentaar geven. Op de vraag of er nog steeds bereidheid is om met de RL een gesprek te voeren, als dat zinvol wordt gevonden, antwoordt Tels tenslotte toch bevestigend. Die bereidheid was ook al in decanen uitgesproken. Dat politieke lobby voor het wetenschappelijk en hoger onderwijs belangrijk wordt gevonden, blijkt nu ook wel uit de gezamenlijke reactie van het Brabantse provinciebestuur en het Brabant hoger onderwijs op de HOOP-nota. (Hoger Onderwijs en Onderzoeks

Pittige uitspraken

In het blad van de Maastrichtse universiteit, Observant, wordt ook aandacht besteed aan de uitspraken van dr.ir. Beckers. Er wordt gesproken over een opvallend interview met pittige uitspraken over zijn bemoeienissen met de RL.

Zo zou Beckers samen met gouverneur Kremers 'de boel verneukt' hebben om het Riks, het Research Instituut voor Kennissystemen, naar Maastricht te krijgen. Andere universiteiten waren daar ook voor in de race. Helaas wilde Beckers niet uitleggen, hoe hij dat aan de steel heeft gesto-

ken, want dan lukt het de volgende keer niet meer schrijft Observant.

Over de aard van de werkzaamheden die Beckers voor de RL zou hebben gedaan wil de voorzitter van het Maastrichtse college van bestuur dr. Vredevoogd wel het zijne zeggen. 'Beckers is op mijn verzoek adviseur van het college geworden. Hij is benaderd om advies te geven over de vraag hoe het vakgebied technologie aan de RL gestalte kan krijgen. Daarvoor is al in augustus een gespreksronde met een aantal wetenschappers geweest,

die zich op dat gebied begeven. Uitgaande van de 'witte plekken' in de Nederlandse wetenschappelijke wereld en van de sterke en zwakke kanten van de RL en haar omgeving, zal hij voorstellen doen,' geef de CvB-voorzitter te kennen. Duidelijk is reeds dat niet gepleit zal worden voor een eerstefase-opleiding maar voor een hoogwaardige tweede fase. De opvattingen van Beckers zijn al in enkele passages opgenomen in de strategienota van het CvB van de RL.

Plan). Daarin wordt gezegd dat Brabant behoefte heeft aan versterking van universitaire en hogere beroepsopleidingen op gebied van techniek, economie, rechten en gezondheidszorg. Provinciebestuur en hoger onderwijsinstellingen vinden dat Deetman moet zorgen dat de scholen aan de nog groeiende opleidingsvraag van de Brabantse jongeren tegemoet kunnen komen. Een zachte vorm van lobby, maar het is in geval een begin. Met een 'maffiaclubje' moet men zich in Brabant maar niet inlaten. Dat lijkt toch wel beter.

Bedrijfskundig ingenieur Rolf Zweegers

Niet onder de indruk van Amerika

Rolf Zweegers (32) is één van de drie directeuren in de door zijn grootvader opgerichte landbouwmachinefabriek. Sinds december vorig jaar is hij verantwoordelijk voor productie-ontwikkeling en inkoop. Het Geldropse familiebedrijf Zweegers maakt inmiddels deel uit van een multinational in landbouwmachine-industrie. Een branche waarin stevig geïmponeerd wordt.

Hans van de Pol

Rolf Zweegers startte in 1974 aan de TUE bij bedrijfskunde en studeerde af op 27 augustus 1980. Twee weken later was hij getrouwd en zat hij in Amerika, in Princeton, waar hij zich bezighield met automatisering bij een container-leasebedrijf. Na een jaar kwam hij 'toevallig' bij het familiebedrijf in Geldrop terecht voor een project op het gebied van 'material management'. 'Maar na twee jaar begon het weer geweldig te jeuken. Ik had me voorgenomen om na mijn studie een aantal jaren wat van de wereld te zien.'

Hij vertrok naar Toronto om voor Vicon de productie te organiseren. 'Dat lag nogal gevoelig want Vicon en Zweegers beconcurrerden elkaar tot en met. Nu nog, maar het is juist de bedoeling om met twee verschillende labels diezelfde markt te bewerken. Met mijn naam Zweegers bij Vicon werken was niet zo eenvoudig... Pionieren tot en met, maar een leuke leerzame tijd.' Daarna deed hij eenzelfde project in Winnipeg. 'Dat is écht in de prairie.'

Greenland

Vicon en Zweegers zijn nu zusterbedrijven en de twee grootste onderdelen binnen Greenland, de agro-divisie van de Thyssen-Bornemisza Groep. Zweegers maakt al vijftig jaar machines voor de hooibouw: maaiers, hakselaars en ronde balenpersen. Van de omzet van 160 miljoen gulden komt 85 procent uit export naar 65 landen in de wereld. Zweegers heeft productiebedrijven in Asten, Geldrop en Bree (België).

Als zijn oom met pensioen gaat, komt Rolf in een directiezetel en in een hektische tijd. 'We gaan door een reorganisatiefase en zijn onze strategie aan het verleggen van productie naar marketing-georiënteerd opereren. De moeilijkheden in de landbouw werken door in de industrie. In afgelopen tien jaar is de landbouwmachine-behoefte met een vijftig procent afgenomen. In twintig jaar tijd is het aantal boeren hier gehalveerd. Er is wereldwijd een overproductie van landbouwmachines. Daardoor zie je producenten samengaan, maar ook faillissementen van bedrijven. Het marktgericht opereren betekent de verzelfstandiging van een aantal voormalige Zweegersproductie-

aan een nieuwe baan helpen. De functie van het arbeidsbureau overnemen voor korte tijd maar dan zeer intensief. Zo willen we die groep in een half jaar onderbrengen bij andere werkgevers.' De belangrijkste reden ligt vol-

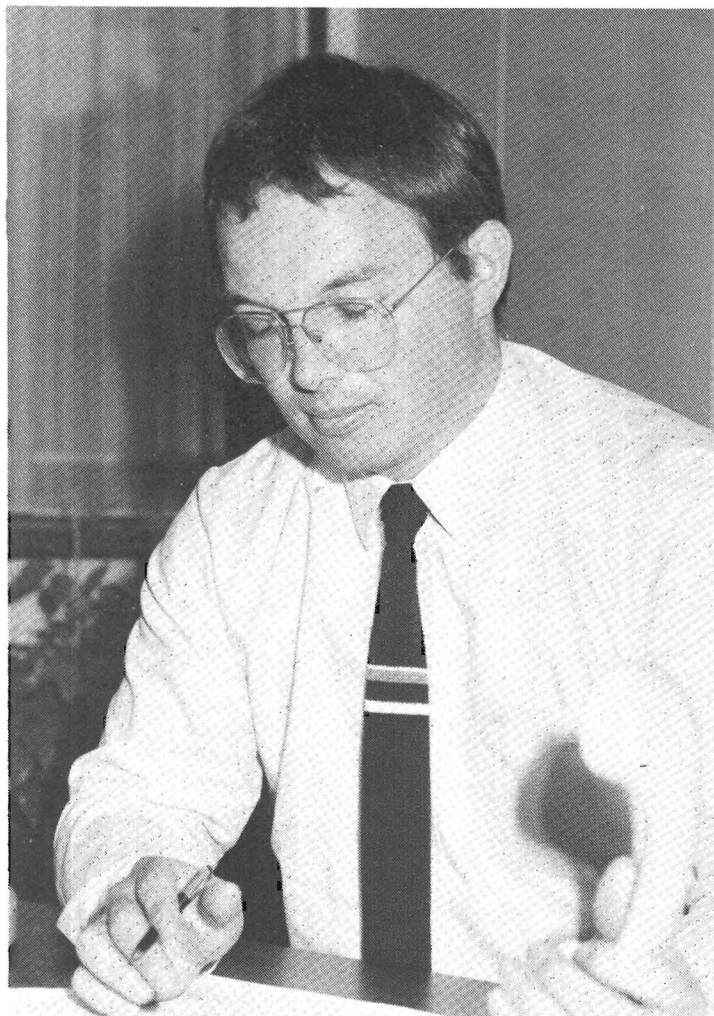

Foto extern

Rolf Zweegers: gemiddeld opleidingsniveau hier hoger dan in Amerika.

eenheden die als leverancier, als sub-contractor, gaan optreden voor Zweegers en ook voor anderen.

Er zitten zeker groeimogelijkheden op het gebied van high tech farming en geavanceerde landbouw. Om te overleven moet je snel inspelen op die veranderingen.'

Markt

Van de 850 werknemers zullen er 140 moeten afvloeien. Daarvan komen er 90 terecht in het WPZ, het Werkgelegenheidsproject Zweegers.

'Wij merken dat er in de regio behoorlijk wat werkgelegenheid is met name voor vakmensen. Die mensen willen we op de loonlijst laten staan en gedurende die tijd

gens Rolf Zweegers bij de blijvenden. 'Als die zien dat we zorg hebben voor mensen die weggaan, motiveert dat.'

Er is sprake van een neergaande markt, dat is een gegeven. Aan de andere kant geeft dat volgens Zweegers mogelijkheden om te groeien door andere bedrijven over te nemen.

'Dan koop je de produktlijn en integreert die. Ondanks alle problematiek is in de afgelopen zes jaar door acquisitie van produktlijnen de omzet van de Greenland-groep verdubbeld.'

Amerika

Zweegers zag de andere oever van de grote plas. 'Als ik ergens niet van onder de indruk was, was het van Noord-Amerika. Qua

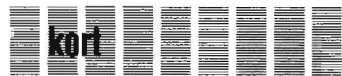

know how, qua opleidingsniveau. Afgezien van de erg dure private instellingen voor de happy few, lopen wij ver voor. Dat geldt ook voor het bedrijfsleven. Grote stukken van het bedrijfsleven lopen erg ver achter bij wat wij in Europa presteren. Natuurlijk, er zijn een aantal zaken - en men is er goed in om die eruit te laten springen - die het verdraaid goed doen. De vliegtuigindustrie, het computergebeuren... Een hele hoop andere industrieën, waaronder de landbouw, kunnen niet tippen aan wat wij hier doen. En ons gemiddelde opleidingsniveau is beter.'

Binnen zijn bedrijf heeft Rolf Zweegers weinig ervaring met afgestudeerden, maar dat gaat veranderen: 'In de nieuwe structuur van het bedrijf wordt het wel belangrijk om die ondersteuning van de TU te gebruiken.' En over de huidige opleiding zegt hij: 'Ik vermoed dat de tweefasenstructuur lui met doorzettingsvermogen oplevert, mensen die hard hebben moeten werken.'

Vets

Na de propaedeuse werd hem gevraagd om te komen rugbyen. Die ziet er wel stevig genoeg uit om mee te mogen doen, moeten ze gedacht hebben. Tot een jaar na zijn afstuderen heeft hij meegedraaid met The Elephants. Uiteindelijk heeft hij met familie en bekenden een eigen team opgericht, 'The Vets'. Die spelen nu in dezelfde klasse als The Elephants. Al die olifanten en andere beesten uit de rugbywereld konden wel een behandeling van een 'veterinarian', een dierenarts dus, gebruiken...

kort

● De Universiteit van Utrecht moet het Harvard van Europa worden voor onderzoek naar verdelingsvraagstukken. Zo werd het startschot voor het onderzoekscentrum voor sociaal-economische vraagstukken (relatie tussen inkomensverdeling en economische groei in Utrecht gegeven. In het centrum zullen veertig economen van universiteiten uit acht landen in West-Europa, de VS en China onderzoek doen naar de sociale aspecten van de economie.

● De campagnes 'Kies exact' en 'Geslaagd met exact', waarin scholieren en vooral ook vrouwen werden opgewekt wis- of natuurkunde te gaan studeren, worden dit najaar door gemeten op hun welslagen. Er komt een plan voor de middellange termijn.

ESSO Herfstcursus

Opkomst Eindhovense studenten bedroevend

'Zijn we soms bang voor een confrontatie met andere ingenieurs?' Dat vraagt Raoul Voeten zich in onderstaande bijdrage af. Voeten is vijfdejaarsstudent werktuigbouwkunde. Hij was een van de twee TUE-deelnemers aan de Esso-herfstcursus in september. En dat vindt hij te weinig.

Raoul Voeten

De opkomst van studenten van de TUE op de ESSO-herfstcursus was bedroevend. Doordat de cursus in samenwerking met ESSO Belgium en ESSO Chemicals georganiseerd werd, bestond de deelnemersgroep uit twaalf Belgische (in juni van dit jaar afgestudeerde) ingenieurs van Gent, Leuven en Brussel en zestien Nederlandse studenten uit Amsterdam, Groningen, Twente, Delft en Eindhoven. De Nederlandse deelnemers hadden een scheikundige, natuurkundige of een werktuigbouwkundige achtergrond. Het aantal deelnemers van de technische universiteiten uit Delft (7) en Twente (5) was beduidend groter dan dat uit Eindhoven: 2 werktuigbouwers. De cursus was bedoeld om de deelnemersgroep bekend te maken met de arbeidswijze, de filosofie, het soort werk en de mogelijkheden binnen een organisatie als ESSO. Tevens heeft ESSO kennis kunnen maken met jonge ingenieurs uit verschillende landen en van verschillende universiteiten, die voor haar wellicht interessant zijn. Verder heeft ESSO zich een beter beeld kunnen vormen van de gebreken en de kwaliteiten van de tweefase-ingenieurs. Dat zal zeker zijn weerslag hebben op het aanbod aan bedrijfsinterne cursussen voor nieuwe medewerkers.

Case studies

De cursus, welke gekenmerkt werd door een perfecte organisa-

tie, bestond uit drie case studies: 'productie', 'marketing' en een case study om de management kwaliteiten ten toon te kunnen spreiden. Door de drie case studies werd in wezen het gehele activiteitengamma van ESSO in de Benelux gedekt. Tevens werd er in het cursusprogramma rekening gehouden met de achtergrond van de verschillende studenten. Zodoende kende de case study productie een groep die vanuit een duidelijk werktuigbouwkundige achtergrond werkte en een groep die vanuit een scheikundige grondgedachte te werk ging.

Door het in teamverband werken aan deze case studies werd ook de mogelijkheid geschapen om ingenieurs van andere universiteiten op hun kennis en kwaliteiten te kunnen beoordelen om zodoende eigen sterke en zwakke punten te onderkennen. Een bij velen vastgesteld tekort betrof het gebrek aan kennis om (verbeterings) voorstellen op hun economische aantrekkelijkheid te beoordelen.

Topper

De absolute topper tijdens de cursus werd gevormd door de laatste case study. Niet zozeer vanwege het onderwerp maar vanwege de wijze waarop deze in de ogen van de gastheer moest worden uitgevoerd. Het kwam erop neer dat de deelnemers, na het een en ander over management via lezingen, interviews en discussies te hebben geleerd, ieder honderd gulden in de hand

gedrukt kregen met de opdracht een project te bedenken dat tussen donderdagmiddag 16.00 uur en vrijdagmorgen 9.00 uur uitgevoerd kon worden. Onmiddellijk daarna zou de presentatie van de projecten plaatsvinden. In totaal zes projecten werden in groepen van drie tot zes personen uitgevoerd. Het geld werd uitgegeven aan huur van video-apparatuur, transport om op verschillende locaties te filmen, en interviews in diverse hotels rondom Breda. Bij de presentaties bleek dat er in een dergelijk korte periode toch nog zeer veel mogelijk is. De presentaties liepen uiteen van forumdiscussies over milieu en de relatie management, vrouw en kinderen (waarbij medewerkers van bedrijven als Philips en Shell in het panel zaten) tot complete videoreportages die een nadere uitwerking van het begrip management zoals dat in de volksmond gebruikt wordt trachten te geven.

Onbegrijpelijk

Al met al kan gesteld worden dat dergelijke cursussen zeer leerzaam kunnen zijn zowel wat betreft het inschatten van eigen capaciteiten in vergelijking met studenten van andere universiteiten als wel het beoordelen van wat het inhoudt om bij een dergelijk bedrijf een loopbaan te beginnen. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de deelname vanuit Eindhoven zo gering was of zijn we soms bang voor de confrontatie met andere ingenieurs? Ik zou niet weten wat een bedrijf nog meer moet bieden om studenten van deze universiteit voor een dergelijke cursus te kunnen interesseren.

Premie SSGZ niet omhoog

Een dreigende nieuwe premieverhoging met 75 gulden bij de SSGZ gaat niet door. Dat blijkt uit een brief van minister Ruding (financiën) aan de Tweede Kamer, waarin de maatregel die tot de stijging zou hebben geleid op de lange baan wordt geschoven.

In het voorjaar werd bekend dat de uitvoering van de 'Interne Lastenverevening Particuliere Ziektekostenverzekeraars' (ILPZ), voor de bij de SSGZ verzekerde studenten 75 gulden per jaar extra zou kosten. De bedoeling van de maatregel was dat verzekeraars, waarbij veel jongeren verzekerd zijn, gingen meebetalen aan de kosten die verzekeraars met veel ouderen in het pakket maakten. Aangezien de SSGZ alleen maar jongeren verzekert pakte dit voor haar duur uit. Uitvoering van de ILPZ is volgens Ruding echter zo ingewikkeld, dat hij er voorlopig van afziet. Daarbij speelt een rol dat aan het parlement is toegezegd dat studenten maar de helft van (onder meer) de ILPZ-heffing zouden gaan betalen. In andere gevallen kon Ruding, gesteund door de rechter, onder die toezegging uit, bij de ILPZ niet, zo schrijft hij.

Zo af en toe ziet u ze wel eens, limonadeflessen met het opschrift 'PAS OP' of 'GEVAARLIJK'. Degene die de bedoelde stof in die fles heeft gedaan, weet misschien heel goed wat er in zit. De (toevallige) gebruiker weet dat niet en staat meestal letterlijk en figuurlijk voor verrassingen met alle onaangename gevolgen van dien.

Alle gevaarlijke stoffen moeten qua etikettering voldoen aan een wettelijke norm. Die wet geldt niet alleen voor de universiteit maar ook voor de rest van Nederland (lees EG). Binnen de TUE trachten men een en ander te regelen door het uitgeven van een 'standaardetiket' voor de 250 meest voorkomende gevaarlijke stoffen. Zo'n etiket geeft niet alleen informatie over wat er in de fles zit, maar ook waardevolle aanwijzingen voor het veilig gebruik van de stof. Bovendien als laatste en niet minder belangrijke regel dat het niet is toegestaan om de stof na gebruik weg te spoelen door de gootsteen.

Het etiket is er ook voor u!

De ESSO-herfstcursus op de foto. Zevende van links is Raoul Voeten, vijfde van links Ruud Derks, de tweede Eindhovense student.

Foto extern

De Frits Bom van de faculteit

Student Peter Derksen nieuwe ombudsman bij T

Voor het eerst in het bestaan, van de faculteit Scheikunde, is een student daar nu ombudsman. Op de TUE is het fenomeen 'ombudsman' verder niet bekend.

Het feit dat nu een student deze functie heeft gekregen is al helemaal bijzonder. Peter Derksen werd onlangs gekozen tot Ombudsfunctionaris van de faculteit Scheikunde. Hij is 25 jaar en zal volgend jaar afstuderen. Ziet de opvolger van Frans Sanders (voorbien ombudsman) zichzelf als een soort Frits Bom van de Faculteit?

Asja Dongen

Scheikunde is de enige faculteit van de TUE die een ombudsman heeft. Het is een functie voor twee jaar. Peter Derksen werd gekozen door de medewerkers en studenten. Hij zat in de onderwijscommissie en is vrij bekend met het reilen en zeilen van de faculteit. Zijn werk in de commissie bracht hem op het idee om zich kandidaat te stellen voor de functie van ombudsman.

Drempel

Wordt een student wel net zo serieus genomen als een hoogleraar of een medewerker van het niet-wetenschappelijk personeel? Derksen denkt dat dit, omdat hij student is, misschien wel een drempel zou kunnen zijn voor de

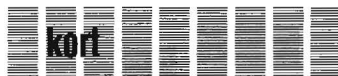
wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke medewerkers. Hij ziet een hoogleraar nog niet zo vlug op hem afstappen om advies. Wat de studenten aangaat: zij stappen meestal met hun problemen naar een studentenvereniging of organisatie. *'Toch moet je het vertrouwen van iedereen zien te winnen, en ervoor zorgen dat de denkbeeldige drempel wordt overschreden.'* zegt de nieuwe ombudsman. Hij wordt ingewerkt door Sanders en zal zijn best doen om zijn functie zo goed mogelijk te vervullen.

Actief en signalerend

'Het zal wel moeilijk zijn. Zeker na Sanders, die al zo'n tien jaar de functie van ombudsman heeft bekleed', weet Derksen.

'Een ombudsman moet actief en signalerend bezig zijn.', geeft Derksen te kennen. Volgens hem moet je als ombudsman zelf de problemen signaleren en de mensen laten weten dat je er bent. Vaak weet men dat er een ombudsman is maar men roept niet zo gauw zijn hulp in. Pas als men, bij wijze van spreken, elkaar in de haren vliegt wordt bij de ombudsman aangeklopt. Hier moet rekening mee worden gehouden, vindt hij. Over de ideale ombudsman zegt Peter dan ook na lang nadenken: *'De ideale ombudsman is als Australië; je weet dat het er ligt, maar je gaat er pas naar toe als je er wat te zoeken hebt!'*

Op de vraag of hij zichzelf als een soort Frits Bom ziet antwoordde hij ontkennend. Hij denkt dat hoe kleiner de bij een probleem betrokken groep is, hoe beter en hoe sneller dit kan worden opgelost. De publiciteit rondom problemen is niet nodig, meent hij. Over de problemen waarmee de ombudsman te maken krijgt, blijft Derksen vaag. In ieder geval van persoonlijke en menselijke aard. Terughoudendheid vindt hij hierbij noodzakelijk.

kort

● Steeds meer Nederlandse studenten schrijven zich in voor cursussen aan het Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek. De Belgisch-Limburgse universiteit is daar gevestigd. Het gaat niet alleen om Nederlanders die de gewone cursussen willen volgen maar ook om afgestudeerden die zich willen bijscholen. Vooral de zg. MIBA-cursussen (Master in Business Administration) zijn zeer in trek. Dit schooljaar starten o.m. enkele nieuwe cursussen voor vorming van bedrijfsleiders die klaar willen zijn voor een 'open' Europese Gemeenschap na 1992.

● Het aantal vrouwen dat een opleiding volgt aan een Hogere Technische School (HTS) is in acht jaar tijd meer dan verdubbeld. In 1977 studeerden 362 vrouwen op de HTS, in 1985 waren dat er 1353.

● De installatie van data-communicatienetwerken voor het universitair onderwijs gaat zeker honderd miljoen gulden kosten. Deze schatting is van dr. E. van Spiegel, directeur-generaal voor wetenschapsbeleid bij het ministerie van onderwijs en wetenschappen.

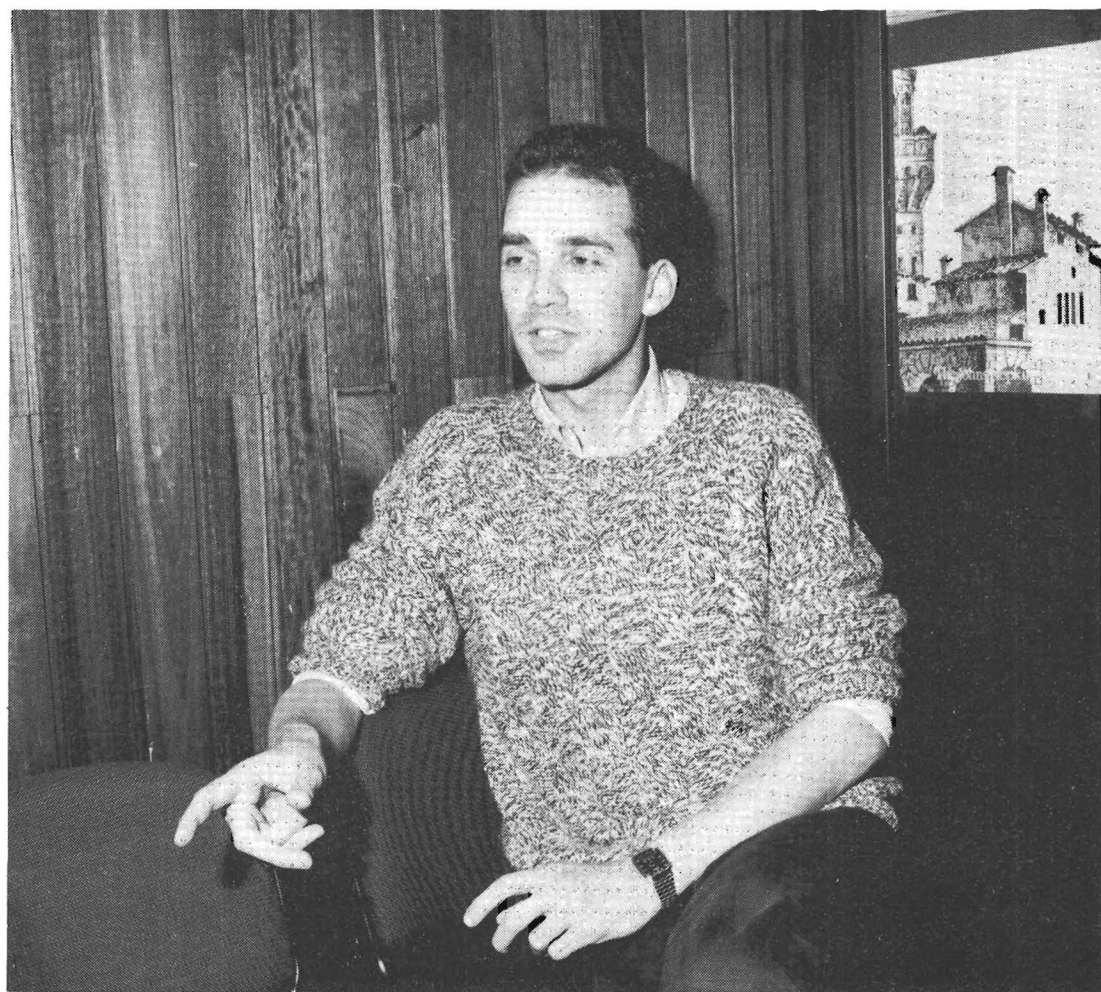
● Er is een opleiding voor burgermeesters op komst. De faculteit rechten van de Leidse universiteit heeft een opzet ontwikkeld voor een tweede fase-opleiding 'lokaal bestuur'.

● De Vrije Universiteit van Amsterdam wil een hechte reünistenorganisatie om haar maatschappelijk draagvlak te vergroten. Die kan tevens een bouwsteen zijn voor haar nieuwe toekomst als christelijke universiteit. Tegen die achtergrond werd op de VU de eerste landelijke bijeenkomst van de kersverse reünistenorganisatie van het Studentencorps gehouden.

● De Katholieke Universiteit Nijmegen moet kiezen waar zij haar geld aan uitgeeft: aan onderdelen waarin de KUN sterk is, of aan kostbare voorzieningen die met de katholieke identiteit verbonden zijn. Een keuze is nodig omdat de aantallen studenten in Nijmegen dalen en de financiële situatie van de KUN hierdoor verslechtert.

● Sinds 1 september kunnen assistenten-in-opleiding zich tegen ziektekosten verzekeren bij de studentenverzekering SSGZ. Het bestuur heeft besloten een uitzondering te maken, omdat deze nieuwe groep universitaire werknemers er ongeveer net zo bekaaid af komt als studenten.

● De vakgroep Logica van de faculteit Wijsbegeerte in Utrecht onderzoekt de mogelijkheid van een opleiding 'Cognitieve kunstmatige intelligentie'. Men denkt zo'n opleiding op te zetten als een 'joined venture' van vakgroepen uit diverse faculteiten. De opleiding tot kennis-ingenieur zou al in september 1988 kunnen beginnen. Behalve full time-onderwijs in de eerste fase zou de opleiding ook contract-onderwijs moeten verzorgen.

Peter Derksen: de ideale ombudsman is als Australië, je weet dat het er ligt, maar je gaat er pas naar toe als je er wat te zoeken hebt.

Fago congres over binnenmilieu

Gebouwen niet potdicht maken

Zorg ervoor dat ramen in een gebouw altijd open kunnen. Dichte gebouwen met mechanische ventilatie kunnen leiden tot veel klachten. Irritatie van luchtwegen kan optreden en uiteindelijk treden ziekmeldingen op.

Voldoende aandacht dient de bouwkundige daarom te besteden aan de zogeheten bouw fysica. De ontwerper zou zelfs financieel aansprakelijk gesteld moeten worden voor de gemaakte fouten. Aldus kwam naar voren tijdens een congres van de vakgroep Fago (B) aan de TUE op 2 november. De internationaal bekende persoon voor dit vakgebied, prof.dr. Ole Fanger van de TU Kopenhagen, sprak hier over bestrijding van het 'Sick building syndrome'.

Hendrik Venema

De nu tien jaar bestaande vakgroep Fago (Fysische aspecten van de gebouwde omgeving) bij Bouwkunde heeft nog steeds een belangrijke taak, meent de voorzitter, prof.ir. Joop Vorenkamp. 'De klachten over het binnenmilieu in gebouwen tonen duidelijk aan dat aandacht voor deze zaken nodig is.'

Prof.ir. Piet de Lange, mede-oprichter van de vakgroep, waarschuwt ervoor dat door de twee-fasenstructuur de aandacht hiervoor niet mag verslappen.

Olf, decipol

Zoals voor geluid de eenheden watt en decibel gebruikelijk zijn, heeft Fanger voor het berekenen van ventilatie de eenheid 'olf' ingevoerd: de vervuiling die normaal één persoon produceert. Het zijn echter niet alleen personen die ventilatie nodig maken. Een kast met boeken levert drie olf; een spelend kind twee en een varken 30. Voorts dient een toeslag voor roken te worden gerekend.

Voor een goed binnenklimaat

dient de ventilatie toereikend te zijn om het aantal olfs weg te ventileren. Opvoeren van ventilatie is volgens Fanger niet altijd het beste middel. Beter is het volgens hem veelal om eerst het aantal vervuilers terug te brengen: zorgen dat vloerbedekking of spaanplaat nauwelijks de lucht vuil maken. Verder kan de grootste vervuiler het ventilatiesysteem zelf zijn door de daar aangroeiende schimmels en stof. Tijdig schoonmaken van dit systeem en het gebouw zelf noemt hij daarom zeer belangrijk.

Uiteindelijk is zo te berekenen hoeveel 'decipol' (afgeleid van pollution) de werkomgeving levert. De waarde van 0,1 decipol komt voor in de bergen en bossen en is dus ideaal; 10 decipol komt voor in een sterk vervuilde omgeving.

Fanger geeft toe dat het terugbrengen van het aantal vervuilers grenzen heeft. Potdichte gebouwen met alleen maar mechanische ventilatie wijst hij af:

'Zorg ervoor dat er altijd ramen open kunnen. Dat geldt ook bij

air-conditioning. Al is het alleen maar om het psychologische aspect. Het kan een betere ventilatie opleveren dan de mechanische, doordat er schonere lucht binnenkomt. Het kan tevens het energieverbruik beperken.'

Prestige

Prof. Vorenkamp heeft ook beslist zijn bedenkingen bij gebouwen met dichte ramen. Als voorbeeld noemt hij het nieuwe glazen kantoorcomplex van de Rabobank in Utrecht.

'Hier is een rechtstreekse opening naar de buitenlucht niet mogelijk. Het is daardoor meer een prestigeproject dan goed voor de mens. Er zijn ook bezwaren bij de brandweer doordat redding van personen bij brand hierdoor moeilijker is.'

Overigens is ventilatie niet het enige onderwerp bij Fago. Andere onderwerpen zijn akoestiek, verwarming, kunstlicht en daglicht Prof.dr.ir. Reinier Plomp (VU Amsterdam):

'Vooral conversatiezalen mogen niet hol klinken. Voor bejaarden- en gehandicapten wordt vaak te weinig aandacht aan akoestiek besteed. Hier gelden andere eisen dan in andere gebouwen. De bouwkundestudent dient hier zeker wat van af te weten.'

Wie betaalt de schade, wanneer bij oplevering van een gebouw klachten komen over ventilatie, verwarming en akoestiek? Vorenkamp:

'Het meest effectief zou zijn: stel de ontwerper financieel aansprakelijk voor de gemaakte fouten.'

Brief UR-voorzitters over inschrijvingsduur

De voorzitters van de universiteitsraden van alle Nederlandse universiteiten hebben in een gezamenlijke brief aan de Tweede Kamer hun verontrusting uitgesproken over de plannen van minister Deetman om de inschrijvingsduur bij HBO en WO te beperken tot zes jaar.

De voorzitters vrezen dat studenten door deze plannen minder bereid zijn te participeren in bestuursorganen van de universiteit, zoals universiteitsraden, faculteitsraden en studierichtingscommissies.

'Studenten worden door het wetsvoorstel zwaar ontmoedigd bestuurlijke taken op zich te nemen. Zij worden er in teite voor gestraft, en wel omdat de mogelijkheid van verlenging van inschrijvingsduur komt te vervallen.'

De universiteitsraadsvoorzitters verwachten dat de studenten en masse voor hun bestuurlijke functies zullen bedanken. De eerste aanwijzingen daarvoor zijn er al.

'De betrokkenheid van studenten bij het bestuur van de universiteit wordt door het wetsvoorstel op het spel gezet', zo stellen de brieverschrijvers. Ze vinden dat deelname van studenten van essentieel belang is voor de kwaliteit van de universitaire besluitvorming en de representativiteit ervan. Alleen al op grond van deze overwegingen is volgens de voorzitters het wetsvoorstel onaanvaardbaar.

academische tijdingen

Promotie drs. Ron Bally

Drs. Robertus W. (Ron) Bally uit Eindhoven zal ter verkrijging van de graad van doctor dinsdag 24 november van vier tot vijf uur in de grote zaal van het auditorium van de TUE zijn proefschrift en stellingen verdedigen.

Promotoren zijn de hoogleraren dr.ir. C. Cramers en dr. G. Schomburg. De titel van het proefschrift is: 'Instrumental Aspects of Capillary Supercritical Fluid Chromatography'.

Hierin gaat Ron Bally met name in op de instrumentele aspecten van de techniek SFC (dit staat voor Superkritische Fluid Chromatografie).

In de dissertatie staat het ontwikkelen van Capillaire SFC tot een bruikbare chromatografische techniek centraal.

Gesloten ramen, zoals ook het Rabo-gebouw in Eindhoven heeft, kunnen tot veel klachten leiden.

Hoogspanningstechniek in satellieten

ESA steekt half miljoen in contractonderzoek met TUE

Veel communicatie gaat tegenwoordig via de satelliet. Tijdens het verzenden verzwakken deze signalen voor telefoon of televisie. Daarom worden ze in de satelliet versterkt, voordat ze teruggezonden worden naar de aarde. Dat versterken gaat in een zendbuis. Ook worden zendbuizen gebruikt voor radaronderzoek van het aardoppervlak. Bijvoorbeeld voor geologisch en meteorologisch onderzoek. Er zijn hoge spanningen voor nodig. En daar ligt de connectie met de vakgroep Hoogspanningstechniek van de faculteit Elektrotechniek. De fundamentele kennis over het toevoeren en beheersen van de hoge spanningen in dit soort zendbuizen is daar opgebouwd. Dr.ir. Jos Wetzer licht dat toe.

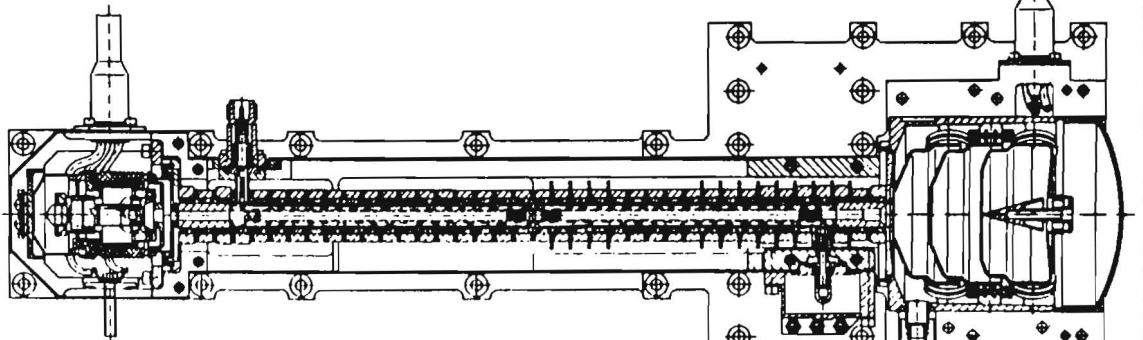
Kritisch punt

Het contact tussen ESA/Estec en de groep van prof. Piet van der Laan loopt al enkele jaren. In 1983 werd de eerste opdracht verworven voor een onderzoek dat tot 1986 liep. In 1985 werd een tweede contract in de wacht gesleept, dat zojuist is afgerond. Het komende onderzoek gaat twee en een half jaar duren en levert een half miljoen gulden op.

bij een hoge spanning de buis kunt voeden. Het vacuüm in de buis mag niet worden aangetast. Het is absoluut noodzakelijk voor het maken van de elektronenbundel die de signalen versterkt.

Lizet Kruyff

'De hoogspanning in de zendbuizen van satellieten levert problemen op. De buizen worden voor steeds grotere vermogens of voor steeds grotere bandbreedtes gebruikt. Die kunnen meer kanalen tegelijk aan. En in de toekomst zal de behoefte om via de satelliet gegevens over te zenden steeds groter worden. Voor het versterken van de signalen is dan ook hogere spanning nodig. Daar de buizenfabrikanten zijn weliswaar aan hoge spanningen gewend, maar niet met de in de nabije toekomst te verwachten spanningniveaus. Ze missen de kennis op dat gebied', meent projectcoördinator Wetzer. In dit geval gaat het om de bedrijven die aan het project van de ESA (European Space Agency) deelnemen. Dat zijn AEG Telefunken uit de Bondsrepubliek, Thomson CSF uit Frankrijk en Thorn EMI Varian uit het Verenigd Koninkrijk. Zij leveren buizen voor de huidige

Doorsnede van een lopende-golf zendbuis met links het 'elektronenkanon' dat de elektronenbundel maakt. Rechts zit de 'kollektor' die de bundel weer moet afremmen en opvangen. Daartussen bevindt zich de 'helix' waarin de versterking van hoogfrequentsignalen plaatsvindt.

communicatie- en onderzoekssatellieten. Zolang de hoogspanning beperkt is, zijn er geen problemen. Maar de ervaring schiet nog tekort wanneer straks de hoogspanning hoger wordt. Er worden dan andere eisen aan de zendbuizen gesteld. Daarom sloten de ESA en de vakgroep Hoogspanningstechniek een contract af om die eisen te formuleren.

Richtten de eerste twee onderzoeksopdrachten zich op meer concrete vraagstukken, het huidige contract heeft fundamentele trekjes. Er moeten richtlijnen worden opgesteld waaraan de zendbuizen moeten voldoen (overigens heten die buizen officieel lopende-golf zendbuizen). Wetzer: *'Daarbij letten we vooral op de kritische componenten en hoe je*

Maar de spanning wordt door de huls van de buis naar binnen en dus ook weer naar buiten geleid. Daarom is de vormgeving van elke plek van inbreuk op de huls een kritisch punt.'

Afstudeerders nodig

De spanning moet geïsoleerd worden van de huls. Maar ook onderling horen de componenten van elkaar geïsoleerd te zijn. Ze hebben niet allemaal dezelfde spanning. De materiaalkeuze is daarom ook bij het onderzoek betrokken. Vooral de keramische materialen zijn vanwege hun isolerend vermogen goed bruikbaar. Om precies de zwakke plekken in de bestaande buizen te leren kennen worden die aan een grondige inspectie onderworpen. *'We willen weten waarom er kortsluitingen kunnen ontstaan. We willen dan ook uitwerken hoe je die kunt voorkomen. Dit gaan we doen voor elk element van de buis waar de isolatie problematisch kan zijn,'* stelt Wetzer.

Leuk project

Voor die zwakke plekken, zoals de doorgeleiding van de hoogspanning in de buis, worden in de komende jaren oplossingen bedacht. Die zullen weer richtlijnen voor de toekomst opleveren. Ten slotte wordt het geheel met een experimenteel programma getoetst. Op dit moment is het onderzoek vooral in handen van dr. Michael Danikas en dr.ir. Jos Wetzer. Er is al een afstudeerder in aantocht. *'Maar we kunnen er nog meer een leuk afstudeerproject bieden,'* klinkt het tot slot.

Van der Laan, Wetzer en Danikas rond het 'hart' van de opstelling waarin hoogspanningsvacuümdoorvoeren aan een duurproef worden onderworpen.

Poëzie voor de

Wat ontbreekt in de postmoderne no nonsense megawereld? En ook op een polytechnische universiteit tussen al die procenten, punten, pi-getallen, ph-factoren, potentiometers, polypeptiden, plotters en programmas in Pascal op personal processors? 'n Pond poëzie per persoon. Probeert u zich eens in 'n paar poëtische regels uit te drukken. Cursor zal ze graag afdrucken. Pittige polytechnische en pikante postmoderne micropoëzie wordt geprefereerd boven de pogingen om 'Paradise Lost' plus 'Paradise Regained' van John Milton (1608-1674) te overtreffen. Poëtiseren? Waarom? Hoe? Hier volgt een poging tot een aftrap.

Jan Hajek

Waarom poëzie? Omdat die het metaforisch denken stimuleert (zie Science, 23 okt.'87, p.447), omdat analogieën, de inductie en niet de 'if-then-else' deductie de basis van alle creativiteit zijn. De Tsjechische immunoloog M. F. Hub (auteur van meer dan honderd wetenschappelijke publicaties, vier boeken proza en dertien bundels poëzie, dus een ideale mens in de zin van het boekje 'Two Cultures' van C.P. Snow) gaf op Poetry International in Rotterdam nog een andere antwoord:

'Al is een gedicht maar een kleine machine van woorden (zoals Williams Carlos Williams zegt), een kleine machine van woorden die tikt in een wereld van megamachines en megatonnen en megaelektronvolts, al woon je in de wereld van het gedicht niet beter dan in welke andere wereld, al is de wereld van het gedicht troosteloos, al wordt het uit troosteloosheid geboren en vergaat het in de troosteloosheid van de geschiedenis van de menselijke geest, al lost kunst problemen niet op, maar slijt ze die eerder af, zoals Susan Sontag zegt, toch is het gedicht het enige zwaard en schild, want in principe en in de kern is het niet eens tegen tirannen, tegen atoomkernen, tegen automobielen, tegen waanzin en kanker en poorten des doods, maar tegen wat er altijd is, altijd binnen en buiten, altijd voor en achter en in het midden, altijd met ons en tegenover ons; het is tegen de leegte. Het gedicht is het zijn tegen de leegte. Tegen primaire en secundaire leegte.'

De technetronische era, zoals prof. Zbigniew Brzezinski (de topadviseur van de president Jimmy Carter) ons tijdperk noemt, belooft onder andere vol van de nieuwe postmoderne mega-video-leegte te zijn, waarin alles gefragmenteerd en gedeconstrueerd kan en dus zal worden. 'Alles van waarde is weerloos',

waarschuwt de Nederlandse dichter en kunstenaar Lucebert. Een andere Poolse intellectueel en dichter Zbigniew Herbert vreest dat 'de cybernetici het einde van de poëzie voorspellen'. Ik hoop dat hij ongelijk krijgt, maar na de dood van God (volgens Nietzsche), en na de dood van de tragedie (G. Steiner; zie mijn essay 'Tragedie van de tragedie'), en de dood van het ziel (W. Barrett: Death of the Soul; in TUE-boekhandel), en de dood van het erewoord (affaire Barschel) is de poëzie aan de beurt. Logisch, want voor een modale megatechnetronicus is poëzie alleen maar een ruis uit de vleescomputer, of hoogstens een nevenprodukt van een verkeerd geprogrammeerde 'wetware'. Grotere geesten waren en zijn van andere mening.

Gustave Flaubert (1821-1880) dacht dat 'de poëzie een wetenschap is, even exact als de geometrie'. De Tsjech Holub en de Amerikaanse medische autoriteit en essayist Lewis Thomas (net uit in het Nederlands: 'Een brein op miljoen pootjes') zouden hem niet tegenspreken. Laten we nu samen onderzoeken hoe effectief en precies de poëzie betekenissen kan communiceren, en dus kan dienen als een semantische, contextuele en emotionele informatiedrager.

De Japanse haiku is de meest compacte vorm van poëzie. De mooiste vind ik een van de oudste, een haiku van Moritake (1452-1549):

'Een gevallen bloem terugkerend naar de tak? Het was een vlinder.'

Deze haiku verwijst naar een boeddhistische spreekwoord dat zegt: 'Een gevallen bloem keert nooit naar de tak, en een gebroken spiegel zal nooit meer een

Vervolgessay nr.8 (zie ook Cursor 10. 8. 4, 40, 37, 34 en 32)

beeld kunnen omvatten.' In andere woorden: niet elke schade (b.v. ecologische of psychische) is te herstellen. Bij mijn collega Jack Wiersma heeft deze haiku een déjà vu reactie te voorschijn geroepen:

'Een witte vogel fladderend in een struik? Het was een plastic zak.'

De tweede haiku van Jack volgens hetzelfde patroon is duidelijk

ker dan een dik rapport over de psycho-sociale gevolgen van bepaalde technetronische uitvindingen:

'Ik dacht dat ik een dove zag; het was een walk-man.'

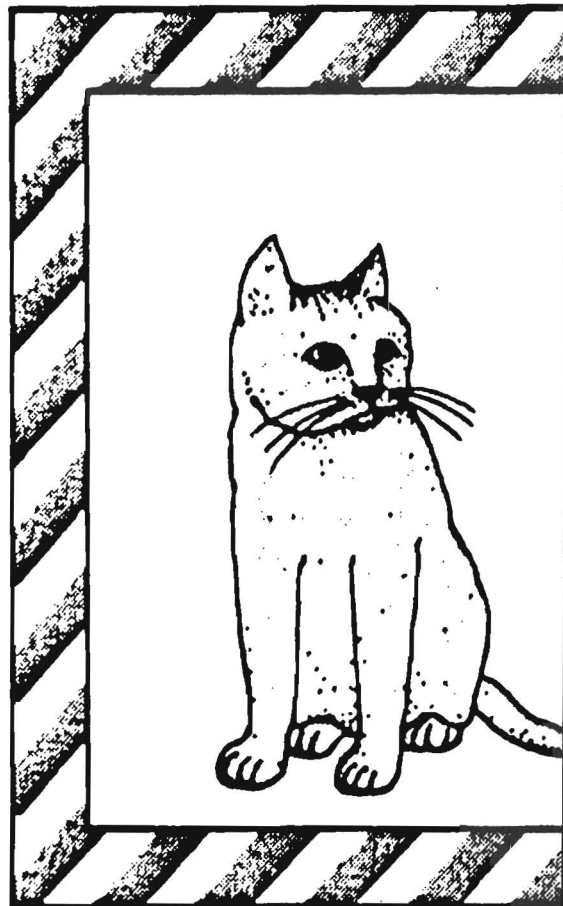
Zo een haiku-achtige vorm met een ander thema dan de natuur heet eigenlijk 'senryu', maar we gaan hier niet al te puri(tani)s-tisch poëtiseren en lettergrepen tellen. Een onbekende schreef:

'Toen het elektrisch licht uitviel, zag ik plotseling de sterrenhemel.'

Dit lezend kreeg ik een déjà vu, et voilà:

'Pas nadat de computer plat ging zag ik ineens de oplossing.'

En het gevolg van een vidiotisch tv-programma:

yTechnetronici

'Ook de televisie
is beeld-schoon
als je hem uitdoet.'

Helaas is hier geen ruimte om te laten zien hoe zoiets ontstaat uit een klassieke haiku van Basho (1644-1694) via die van J. Bernlef. Positivistisch omgevormd is het een sappige sales slogan geworden (copyright (c) 1987, J. Hajek):

'Matchline televisie
is beeldschoon,
zelfs als je hem uitzet.'

(Philips)'

Haiku kan vergeleken worden met een hologram, want de codering is compacter dan die van een video-clip op een compact disc. Na decodering in de rechter helft van de hersenen wordt het driedimensionaal totaalbeeld van de situatie inclusief de bijbehorende gevoelens gereconstrueerd. Wie denkt dat er 'niks aan' is mag het proberen, bij voorbeeld tijdens een saaie vergadering.

Voor de vakfijnproevers heb ik het hajkugram ontwikkeld: de tweede regel moet een no-nonsense formule bevatten. Nu kunnen b.v. de 'correctness guys and girls', micro-Keplers, en andere 'virtuele programmeurs' hun esthetische programmeergevoelens poëtisch en toch exact uitdrukken. Voor hun microwereldje kon ik zelfs een plug-in-plug-out hajkugram bedenken; de eerste en de laatste regel hoeven nooit te veranderen, ze blijven invariant:

'Invariant relation & stopcondition
($P \times C = I \times B + M$ & $B = O$)
yields $M = P \times C$;
Harmony in the 'loop.'

Uit dit hajkugram kan een algoritmetje geconstrueerd worden om twee gehele getallen P, C te vermenigvuldigen d.m.v. het herhaaldelijk optellen. Zo deed, uiteraard met saaiere letters, maar wel met de Zwitserse precisie prof. Wirth, de vader van de programmeertaal Pascal, het in Scientific American, sept. '84. Wetenschappelijk gezien is Wirth's kleintje

bewijsbaar correct, en toch kan het fout gaan op elke PC'tje (quiz: hoe is het mogelijk?). Nadenkend over het dichten van gaten in levenskritische software, dichtte ik:

'Tussen de invariant en het algoritme,
tussen het algoritme en het programma,
tussen de notatie en de executie
valt de schaduw.'

Dat is een parafrase van een mooi fragment uit Hollow Men van T.S. Eliot. U vindt het terug in mijn essay 'Mencius of Madonna' waarin 'notion' eigenlijk 'motion' moest zijn. Daardoor is het niet slechter geworden, vind ik, integendeel. Zou er zoiets bestaan als de (ongezochte) vooruitgang in de poëzie?

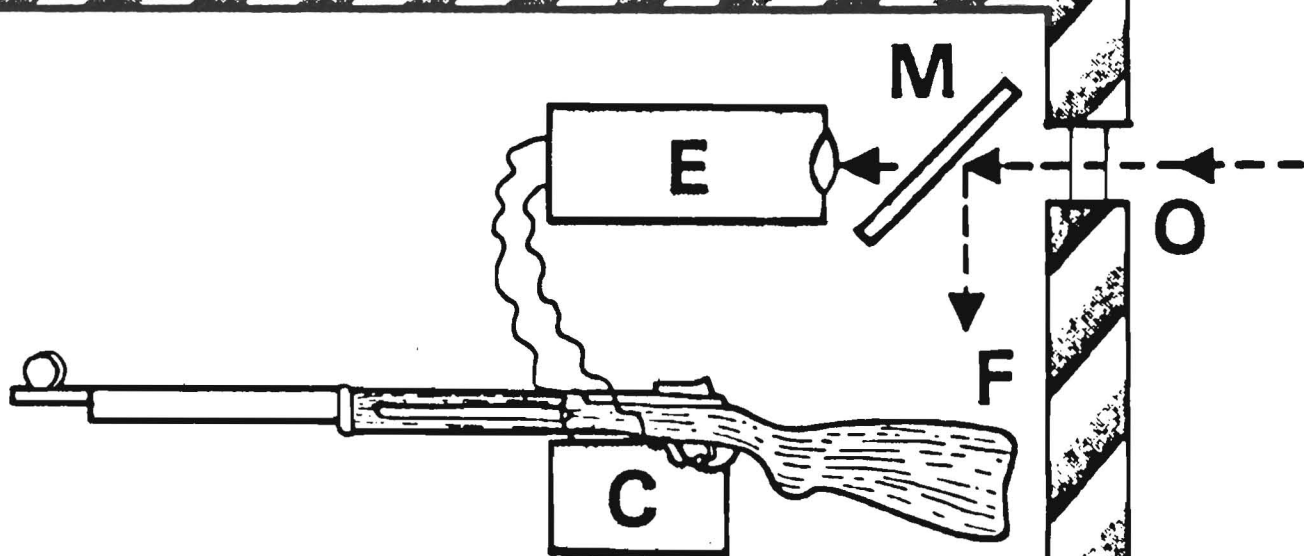
Als je als natuurkundige observeert hoe een olijf beweegt in je N-de Martini, dan kom je al gauw op een onvertaalbaar hajkugram:

'De Broglie met Einstein op een surf-Planck
 $mc^2 = E = hf$
Zijn dat golfjes of deeltjes?'

Ik zei 'gauw' maar toch is het 'n kwestie van 'good chemistry'. Je moet genoeg Martini bij de hand hebben, je moet je nog iets van natuurkunde herinneren, en last but not least je moet een NLO-haiku hebben gehoord:

'Einstein on the beach,
is it waves
or is it particles?'

Hieruit volgt een praktisch advies: begin met de imitatie van de Meesters. Japanners hebben dat van oudsher gedaan en dat werpt nu heel wat yen-vruchten af.

Een poëtische poes van Schrödinger weerloos onder schot gehouden door een quantummechanisch apparaat.

15 november - 15 december
hal hoofgebouw

Detailarceringen Jeanne-Marie Bodewes

Fibre Arts

Jeanne-Marie Bodewes en Liesbeth Nies-Berkvens presenteren een tiental kunstwerken waarin de ontwikkeling van het wandkleed zichtbaar is. Van oorsprong had het wandkleed een isolatiefunctie. De esthetische kwaliteiten van zo'n kleed zorgden tegelijkertijd voor aankleding van de

ruimte. Sinds de oorspronkelijke isolerende functie overbodig is geworden, zijn de makers van de kleden niet meer gebonden aan het wandvlak alleen. Het scala van materialen is sterk uitgebreid. Er worden nu zeer moderne,

niet-textiele vezels toegepast. De kunst die vezels als grondstof gebruikt, wordt fibre arts genoemd. Nog steeds kunnen kunstwerken met esthetische kwaliteit de kilheid van de gebouwde omgeving bestrijden.

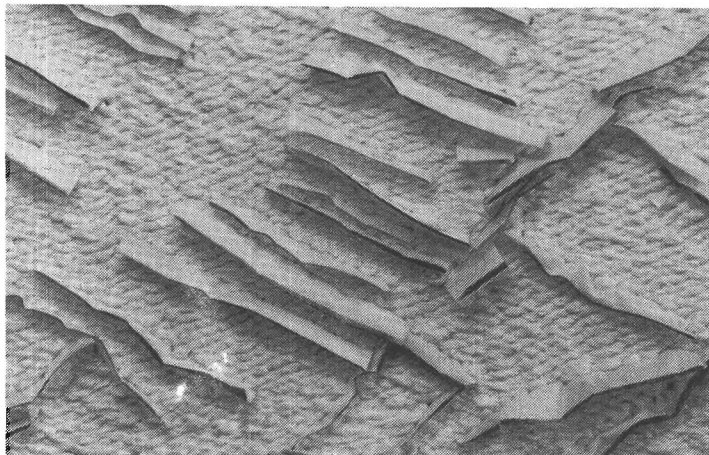

Foto extern

Santing aan de Mathildelaan

Woensdag 18 november komt het Mathilde Santing Ensemble naar Eindhoven voor een concert in het POC.

Santing werd in 1982 bekend door haar optredens waarbij zij zichzelf begeleidde met een Casio-synthesizer. De grote capaciteiten van haar stem, die soms ontroering, soms kracht, maar altijd bewondering oproept, kwamen toen al duidelijk naar voren. Zo duidelijk zelfs dat de platenmaatschappijen vonden dat zij de begeleiding moest krijgen die zij verdiende. Samen met haar gitaar-autodidact Roelf Harmsen begon zij in 1985 aan de oprichting van het Mathilde Santing Ensemble. Daarmee werd in 1986 de langspeler 'Out of this dream' opgenomen, die begin dit jaar op de markt kwam. De nummers die voor deze l.p. geschraapt werden wegens ruimtegebrek waren van dusdanige kwaliteit dat zij later dit jaar uitgebracht werden op 'Out of this dream, the third side'. De meeste nummers van het concert zullen van deze twee schijven komen.

Het ensemble bestaat naast Santing en Hermsen uit Sebastiaan Koolhoven, Michael Vatcher, Peter Meuris en Simon Planting. Veel van de instrumenten die zij bespelen hebben zij zichzelf meester gemaakt. Toch zijn het stuk voor stuk musici van grote klasse. Tijdens de optredens, die tot nu toe onverdiend weinig last hebben gehad van overvolle

zalen, blijft steeds weer de muzikale veelzijdigheid van het hele ensemble. Dit leidt echter niet tot de muur van muziek die we bij de meeste bands zo gewend zijn. Het is verfrissend te horen hoe mooi goed gedoseerde muziek kan zijn. Niet voor niets geniet het ensemble ook grote bekendheid in het buitenland.

(Plaats: POC, Wo. 18 november om 20.15 uur.)

Mathilde Santing

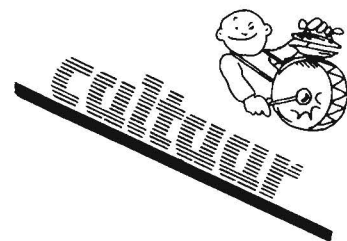
Nederpopavond

AOR bovenbar
Dinsdag 17 november
Aanvang 21.00 uur.

De Nederpop is verleden tijd, maar de AOR gaat terug naar het ontstaan van de Nederpop. De Dijk, Doe Maar, Toontje Lager, Het Goede Doel, Het Klein Orkest, al deze groepen zullen vanavond te horen en te zien zijn. Op dezelfde avond zullen video's van enkele live optredens van deze groepen te zien zijn.

22 november Monty Python's The meaning of life

In deze film tracht het Monty Python team de zin van het leven te doorgronden middels een reeks bizarre sketches, die het menselijk leven van geboorte tot dood (en daarna) doorlopen. Intelligente, anarchistische en soms heerlijke platvloerse humor. Zoals altijd beginnen de films om 21.00 uur, is de bar om 20.00 uur open en de entree gratis.

Kamagurka en Herr Seele

Kamagurka en Herr Seele timmeren ook al weer enkele jaartjes aan de weg. Naast de niet aflatende stroom strips zijn ze vooral bekend van hun korte sketches bij de VPRO-televisie vorig jaar. Wie die sketches leuk vond moet vrijdag 20 november naar de schouwburg. Men zal worden getraceerd op een nieuwe dosis absurditeiten, flauwekul, onnozelheid en stunteligheid, zoals bekend en te verwachten is van de twee. In het geheel geen gladde afgewerkte show, de twee Belgen willen hun teksten zelfs wel eens vergeten. Het publiek mag ook meewerken aan de opvoering, dit voor de liefhebbers van de samenwerking met het publiek. Kamagurka en Herr Seele laten in al hun stompzinnige gewauwel zien hoe overbodig hun onderwerpen, zichzelf en zelfs hun opvoering is. Dat maakt het een lust om er naar te kijken en te luisteren. De twee onbenullig zijn vrijdag 20 november vanaf 20.30 uur in het globetheater te bezichtigen. Voederen is ten strengste verboden.

SCHOUWBURG
EINDHOVEN

NOVEMBER
GLOBETHEATER

vrijdag	20.30 uur
13	GERARD VAN MAASAKKERS Zand (Première)
zaterdag	20.30 uur
14	REIZEND MUZIEKGEZELSCHAP II o.l.v. Christiaan Bor
donderdag	20.30 uur
19	RADIO BLAZERS ENSEMBLE II Nederlands in kleine formatie Inleiding 20.00 uur

● Globekaart geldig

Balle Elzentlaan 50 maandag t m vrijdag 10.00-17.30 uur tel. vanaf 11.00 uur 111122 114488 - s avonds vanaf 19.00 uur
Balle VVV Stationsplein zaterdag 10.00-16.00 uur tel. vanaf 11.00 uur 449231

AOR
Algemene Ontmoetings Ruimte

AOR film op zondag
15 november

Kentucky Fried Movie

Ofwel 'de bescheurfilm'. Het is een dulle samenvatting van idiote sketches bedacht door Jim Abrahams en David en Jerry Zucker (de makers van Flying High) en gerealiseerd door Animal House en Blues Brothers regisseur John Landis. Met o.a. Bill Bixby en Donald Sutherland

Culturele Agenda

Zaterdag 14 tot en met vrijdag 20 november

Apollohuis

Vr. 20: Pierre Bastin, concert, 21.00 uur.

Duwtheater

Za. 14: 'Een zomer smeult tot as', van Kratheater (toneel), 21.00 uur.

Effenaar

Za. 14: Modeshow met swingen 22.00 uur.
Di. 17: 'Law and disorder' van Ivan Passer (film) 21.00 uur.
Wo. 18: 'Willem de Ridder neemt u mee naar ...' (vertellingen) 21.00 uur.
Vr. 20: Dubbelconcert met 'Yo la tengo' en 'Rud-a-dub-dub' 21.00 uur.

De fabriek

Za. 14 en zo. 15: 'Acht staties van naamloze energie' van Peter Baren (performance) 20.30 uur.

Grand Café Berlage

Za. 14: Platenmarkt vanaf 12.00 uur.
Zo. 15: Doorlopend avondvullend programma vanaf 16.00 uur.

Filmhuis Krabbedans

Za. 14 en zo. 15: 'De weg van bresson' en 'Kaspar' (19.30) en 'Orionnevel' (22.00 uur), films van Jurriën Rood.
Ma. 16 tot en met wo. 18: 'Het 30 april gevoel' en 'Om de tafel' (19.30 uur) en 'Orionnevel' (22.00 uur), films van Jurriën Rood.
Do. 19 en vr. 20: Afrikaanse cinema (films) om 19.30 en 22.00 uur.

Theater POC

Di. 17: Collin Carr (Cello concert), 20.15 uur.
Wo. 18: Mathilde Santing Ensemble (concert), 20.15 uur.

Schouwburg Eindhoven

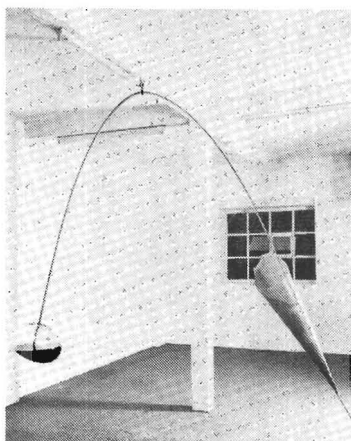
Di. 17: 'Macbeth' van William Shakespeare door theatercollectief Footsbarn (engelstalig), 20.15 uur.
Di. 17 en wo. 18: 'De Waarheid' van Italo Svevo en 'De leugen' van Nathalie Sarraute door toneelgezelschap Academisch Genootschap, (globetheater) 20.30 uur.
Wo. 18: 'De getemde feeks' van Shakespeare door westvlaams theatercollectief Malpertuis, 20.15 uur.
Do. 19: 'Me and my girl' door het Koninklijk Ballet van Vlaanderen (musical), 20.15 uur. Radio Blazers Ensemble o.l.v. Roland Kieft (globetheater), 20.30 uur.
Vr. 20: 'Kamagurka en Herr Seele' (globetheater), 20.30 uur. 'De min in het lazerushuis' door Haagse Comedie (toneel), 20.15 uur.

SKVE

Vr. 20: Openingsfestiviteiten Dommelbad, 21.00 uur.

Vrouwenboekenweek

In het kader van de vrouwenboekenweek vinden de volgende activiteiten in Eindhoven plaats.
Za. 14: Kennismaken met het werk van Mensje van Keulen in het Academisch genootschap (Parklaan 93), 17.00 tot 19.00 uur. 'Zwarte en

Sculpturen van Gilberto Zorio, Van Abbe-museum. Foto extern

Footsbarn Theatre, 'Macbeth'

Foto extern

schrijvende vrouwen', voorlezen in de Punt (Diekirchlaan), 20.00 uur.
Zo. 15: 'Met zachte G geschreven', over Brabantse schrijfsters (alleen toegang voor vrouwen) in de Effenaar, 15.00 tot 18.00 uur.
Di. 17: Christine Peri Rossi, gesprek in Grand Café Berlage, 20.00 uur.
Do. 19: Heiligverklaring in de literatuur (discussie) in het MDGO, 20.00 uur.

Café Wilhelmina

Ma. 16: Duo Jan Kuiper en Theo Jörgersman en ook Bart van Helsing (concert), 21.00 uur.
Wo. 18: 'Met jouw tanden in mijn nek', van Roman Polanski (film), 20.30 uur.

Tentoonstellingen

Van Abbe-museum

Tot en met 13 dec.: een overzicht van sculpturen van Gilberto Zorio en schilderijen van Harm Brink.

Apollohuis

Tot en met 15 nov.: Objecten van Paul Gees.

Generaal Applemarkt

Tot en met 29 nov.: internationale grafiek.

Museum Kempenland

Tot jan.: zowel 'In opdracht geschilderd', schilderijen van Peer v.d. Molengraaf als 'Het dagelijkse leven', grafieken van diverse kunstenaars.

Krabbedans

In het café: Martijn Troost.

Op 't Hemelrijken

Tot 29 nov.: tentoonstelling van vier Bremense kunstenaars.

Mensa

Houtskooltekeningen en litho's van Monica Mulder.

Peninsula

Tot en met 28 nov.: M. Dees: erotisch getint recent werk in de Gestelsestraat 44c. Do. 1/m za. van 13.00 tot 18.00 uur.

Gallerie Willy Schoots

Tot 21 nov.: Schilderijen van Horacio Silva en Gerard van Iersel.

In het ingeslapen stadje Eastwick hunkeren drie moderne vrouwen naar een echte man om hun zelfstandigheid aan te toetsen. Is zijn komst toeval?

JACK NICHOLSON
CHER SUSAN SARANDON MICHELLE PFEIFFER

DRIE BEELDSCHONE VROUWEN
EEN GELUKKIGE DUIVEL

12 NOVEMBER IN DE BIOSCOPEN

THE WITCHES OF EASTWICK

bestemd voor alle faculteiten

■ Bij de Stralingsbeschermingsdienst is vanaf heden plaats voor een student-assistent (2 eenheden per week). De werkzaamheden hebben voornamelijk betrekking op stralingsdosimetrie en de verwerking van meetgegevens. Daarnaast wordt een deel van de tijd gebruikt voor administratie van radiologische gegevens. Ervaring met PC's en enige technische handvaardigheid is noodzakelijk. Voor nadere inlichtingen kan men contact opnemen met ir. P.J.H. Kicken tst. 3863 of met ir. Chr.J. Huyskens tst. 3355.

■ Ethiek van wetenschap en techniek

Prof.dr.ir. E. Schuurman houdt binnen het kader van de Reformatorische Wijsbegeerte zijn college ethiek van wetenschap en techniek (OF 73.0) op donderdag 3 december, van 10.45 - 12.30 uur in zaal 15a van het Auditorium. Op dit college zal aandacht gegeven worden aan de stromingen in de ethiek en zullen een aantal actuele onderwerpen, zoals informatietechnologie, biotechnologie, kernenergie, enz. vanuit de christelijke ethiek worden belicht. Het college is een keuzecollege voor studenten van alle studierichtingen (3e en 4e jaars) en kan gehonoreerd worden met 70 uur studie-urenbelasting. Er is volop gelegenheid voor discussie. Op een uit te reiken stencil op 3 december zullen meerdere mededelingen zijn opgenomen.

■ IPO-Colloquium

Prof. Keith Rayner (Univ. of Massachusetts and The Netherlands Institute for Advanced Study (Wassenaar). (Eye movements in reading: perceptual and language processes). 20 november om 11.00 uur, IPO colloquiumzaal.

Abstract

Basic characteristics of eye movements in reading will initially be reviewed. I will also review research dealing with (1) the size of the perceptual span in reading, (2) the control of eye movements in reading, and (3) integration of information across saccades. Much of the emphasis in the talk will be on some recent experiments from my laboratory dealing with these issues.

bedrijfskunde

■ In het aanstaande wintertrimester zal het vak organisatie-onderzoek (OA400) worden gegeven (maximaal 25 deelnemers i.v.m. werkcollege). Het start op dinsdag 1 december om 15.30 uur in het Auditorium, zaal 16. Men is verplicht alle colleges bij te wonen.

Voor een indruk van opzet en inhoud van het college zij verwezen naar de verplichte stof: 'Ontwerp van Organisatie-onderzoek' (van Gorcum, Assen 1984 216 blz.).

Diegenen die willen deelnemen dienen zich op te geven bij Mw. Bom, HG 8.25, tst. 2640. Intekening vooraf is verplicht. Ingeval van overtekening (max. 25) zal bij voldoende belangstelling worden overwogen het college op dinsdagavond om 19.30 uur te herhalen.

■ Op 30 november is er de gelegenheid het tentamen 1B020 (MOIS) te bespreken met dhr. R. Vodegel. Plaats: paviljoen D9, tijd: van 9.00 - 12.00 uur.

■ Bij de vakgroep organisatiekunde kunt u zich opgeven voor de volgende keuzevakken:

OA900 Staats- en bestuursrecht
12191 Systemethodologie
13141 Capita Selecta Organisatiestructuur en omgeving
13157 Projectbeheer
13241 Organisatie- adviesprocessen.

De lijsten hangen in de gang bij het vakgroepsecretariaat (Pav. U-35).

■ Wegens ziekte van mevr.dr. J.A. Verwey wordt het vak Organisatievraagstukken in non-profit organisaties (13281) dit trimester niet gegeven.

■ Keuzecollege: Praktijk van het sociotechnisch ontwerpen (Vermeulen / Van Amelsvoort)

In het wintertrimester wordt het keuzevak 'Praktijk van het sociotechnisch ontwerpen op dinsdagmiddag (5e en 6e uur) in zaal P-1 van het paviljoen. In het college wordt ingegaan op praktische methoden en technieken bij een sociotechnische organisatievernieuwing. Deelnemers dienen zich aan te melden bij het secretariaat van de vakgroep T&A, paviljoen U-13.

■ Keuzevak Groepsprocessen en Organisatieverandering (1.719.1)

Inhoud: Moderne organisaties worden geconfronteerd met de noodzaak van continue verandering. Het succes van veranderingen is bijna altijd sterk afhankelijk van de wijze waarop het veranderingsproces wordt gepland, uitgevoerd en begeleid. Het doel van dit keuzevak is de studenten inzicht te geven in de belangrijkste veranderingstechnieken.

Organisatie: Onderwijsvorm: Werkcollege (4 uur per week) waarin de literatuur wordt besproken en geoefend wordt met cases en simulaties. Het keuzevak wordt afgesloten met 'Het Organisatiespel'.

Verplichte literatuur: D.F. Harvey & D.R. Brown, 'An experimental Approach to Organization Development', second edition. Englewood Cliff: Prentice Hall, 1982. Verkrijgbaar bij de TUE Boekhandel.

Dinsdagmiddag, 5e, 6e, 7e en 8e uur, te beginnen op 1 december, auditorium 9.

Inschrijving voor deelname zo spoedig mogelijk bij het secretariaat van de vakgroep Technologie en Arbeid, Marleen van Baalen, paviljoen U-13, tst.2493.

Inlichtingen: Mevr.Drs. C.G. Rutte tst. 2023.

Faculteitsberichten moeten uiterlijk vrijdagmiddag 15.00 uur bij de redactie van Cursor ingeleverd zijn. Duidelijk aangeven van welke faculteit de mededeling afkomstig is. Faculteitsberichten moeten getypt en bij een aantal faculteiten, van een stempel van bureau Onderwijs voorzien zijn.

In principe worden faculteitsberichten maar éénmaal geplaatst terwijl een bericht voor meerdere faculteiten éénmaal volledig en vervolgens alleen met verwijzing geplaatst wordt. Bij voorkeur géén samenvattingen toevoegen.

■ Keuzevak Beoordelen en Personnel Development (1.715.1)

Het keuzevak Beoordelen start op 4 december, het 5e en 6e uur in zaal J-17. Centraal in dit vak staat de toepassing van goalsetting, feedback en reinforcement bij de besturing van werkprestatie van individuen en groepen. Net als vorig jaar bestaat het vak uit een combinatie van literatuurstudie en een kort, praktijkgericht veldonderzoek, uitgevoerd in groepjes van drie. Aanmelding: vóór 1 december op het secretariaat van de vakgroep T&A, Paviljoen U-13, tst 2493. Literatuur: 'Increasing productivity through performance appraisal', Latham, G. en Wexley, K. (verkrijgbaar in de TU-boekhandel) en enkele uit te reiken artikelen. Toetsing: Toets over dit literatuur na drie bijeenkomsten en een rapport over het veldonderzoek.

■ In het tweede trimester zal op dinsdag 3e en 4e uur het keuzecollege Internationale Industriële Productie (14360) worden gegeven. Hierin komen onderwerpen aan de orde als internationale productie allocatie, effectiviteit en efficiëntcy van bedrijven in periferielanden, internationale concurrentie verhoudingen en feasibility studies. Het college wordt gegeven in de vorm van hoor/werkcollege en door middel van gastsprekers. Opgave voor dit college is mogelijk op het secretariaat van de vakgroep TPS, paviljoen C6, tst. 2322. Nadere informatie in de studiegids of bij de docenten: dr.ir. A.D.M. van de Ven en ir. H. Cornelissen.

■ Keuzevakken vakgroep Bedrijfseconomie

In het wintertrimester worden door de vakgroep Bedrijfseconomie de volgende keuzevakken verzorgd: Bestuurlijke InformatieVerzorging II (16110), Marketing (16121), Bedrijfsfinanciering (16191). Studenten die aan één of meerdere keuzecolleges wensen deel te nemen, dienen zich hiervoor aan te melden op het secretariaat van de vakgroep Bedrijfseconomie, paviljoen J-14, dagelijks van 9.00 - 12.00 uur. Opgemerkt wordt nog dat voor deelname aan het vak Marketing (16121) het K-1 examen dan wel een voldoende voor het vak Economische Besturing en Marketing (1A040) verplicht is.

■ Aanvulling op de overgangsregeling bij de Nadere Regeling.

Deze aanvulling is van toepassing voor de studenten van generatie 1985 en ouder die voor de examenonderdelen Bestandsorganisatie en Technisch Ontwerp (2Z150) en/of Processen 2 (2S820) in april 1988 nog geen voldoende resultaat hebben behaald. Die studenten mogen in juni 1988 de onderdelen Bestandsorganisatie & Technisch Ontwerp en Processen 2 opnieuw afronden, waarna voor hen nog éénmaal de uitslag van het Doctoraal-vast in juli 1988 volgens de oude regeling zal worden bepaald.

technische natuurkunde

■ (3T150) Warmtetransport in Grenslagen

Zij die het komende trimester aan dit college wensen deel te nemen, dienen zich vóór 24 november a.s. op te geven bij mevr. Prisca Koelman, tst. 3110. Dit onder vermelding van een voorkeur voor een bepaalde tijd waarop men in de gelegenheid is dit college bij te wonen. Hiermede zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden. Dit college wordt alleen bij voldoende belangstelling gegeven.

■ Afstudeervoordrachten

A.C.C. Sips. (Collectieve verstrooiing aan het TORTUR plasma). Het afstudeerwerk is gedaan bij het FOM instituut voor plasmafysica. 16 november om 16.00 uur, cyclotronzaal 1.06.

L.J.M. Blokker. (Modellering van het stromingsgedrag van arteriën in benen). 16 november om 16.00 uur, NA-02.49.

P.C. van Haren. (Numerieke simulatie van wandgestabiliseerde bogen). 18 november om 9.00 uur, NA-02.29.

J.J. Beulens. (Voorwaarden en constructie van stikstoffsersers en een geïnduceerde fluorescentie experimenten). 18 november om 10.00 uur, NA-02.29.

S.E. Toet. (Dynamische veel-deeltjes effecten in halfgeleiders). 18 november om 16.00 uur, NA-02.29.

H. Martens. (Gelijktijdige meting van incompatibele observabelen). 19 november om 16.00 uur, NA-02.29.

wiskunde en informatica

■ Voor een goede verroosting van de practicum Numerieke Wiskunde 1 en Digitaal systemen II (schakeltechniek) in het tweede studiejaar is het noodzakelijk dat voor deze practicum ingetekend wordt. Dit kan geschieden op de faculteits-studentenadministratie (HG 6.03) vóór 23 november.

■ De faculteitsraad heeft besloten in het studieprogramma Informatica:

- het vak Computernetwerken (2K910) op te nemen als algemeen van;
- het vak Datacommunicatie tussen computer voor I (5L080) te wijzigen van algemeen vak in beperkt keuzevak voor alle afstudeerrichtingen.
Reeds dit studiejaar zal deze wijziging ingaan.

■ Het examenonderdeel 'Capita Selecta informatiesystemen' (2K780) zal in de komende examenperiode schriftelijk worden afgenomen op vrijdag 27 november van 14.00 - 17.00 uur in het auditorium. Aanmelding vóór 20 november bij de studentenadministratie van de faculteit Wiskunde en Informatica, HG 6.03.

■ Programmeren 1 (2K250)

Als studiemateriaal bij het vak Programmeren 1 kan in plaats van het boek 'Een methode van programmeren', E.W. Dijkstra & W.H.J. Feijen, ook het dictaat (2308) en de aanvulling daarop (2411) gebruikt worden.

werktuigbouwkunde

■ (3T150) Warmtetransport in Grenslagen

Zij die het komende trimester aan dit college wensen deel te nemen, dienen zich vóór 24 november a.s. op te geven bij mevr. Prisca Koelman, tst. 3110. Dit onder vermelding van een voorkeur voor een bepaalde tijd waarop men in de gelegenheid is dit college bij te wonen. Hiermede zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden. Dit college wordt alleen bij voldoende belangstelling gegeven.

■ Afstudeercolloquia:

M.C.A. Dierick. (Thermal Effects on Plastic Instability of Materials).
18 november om 9.00 uur, W-hoog 1.102.

M.J.H. Mathijssen. (Computer integrated manufacturing; een stap dichterbij met het informatiesysteem 'Infofinisch').
18 november om 10.00 uur, W-hoog 1.102.

L.E.M.W. Rijnaars. (Layout en automatiserings studie van Holson GmbH en Henda B.V.).
20 november om 14.00 uur, W-hoog 1.102.

L.F.M. Hamilton. (Optimalisatie m.b.t. rotordynamica en lagerflensontwerp bij een snel draaiende rotor).
19 november om 9.30 uur, W-hoog 0.005.

M.A.L.E. Vossen. (Lassen van molybdeen met een laser).
20 november om 9.00 uur, W-hoog 1.102.

W.G. Daemen. (Onderzoek naar de bewerkingsmethode van plaatmateriaal ten behoeve van de langsliggerfabrikage).
20 november om 10.00 uur, W-hoog 1.102.

elektrotechniek

■ Op vrijdag 20 november zal een repetitie-college van het vak Telecommunicatiesystemen (5K030) worden gegeven door ir. A.P. Verlijdsdonk. Plaats: collegezaal EH, tijd: 14.00 uur.

■ Wijziging

Het repetitie-college van het vak Telecommunicatiesystemen (5K030) van ir. A.P. Verlijdsdonk, zal op vrijdag 20 november niet worden gegeven in collegezaal, EH, maar in de grote collegezaal W-hoog.

■ Stagevoordrachten

B.F.D.T. Paymans. (Een alarm-interface voor een tweewegkabeltelevisienet).
17 november om 11.00 uur, zaal EH 12.35.

M. Vrinten. (Een regelbare stroombron met een laag 1/f-ruisniveau).
17 november om 14.00 uur, zaal EEg 2.21.

J.M.J.M.C. Swinkels. (Simulations on 0,5 μ m LDD MOS transistors).
20 november om 14.00 uur, zaal EEg 2.21.

■ College 'Mechanica voor E, 1e jaar', (3A220)

Dit college (2e trimester, begint op 1 december) gebruikt het boek 'Inleiding Mechanica' van R. Roest, uitgeverij D.U.M. te Delft, als collegedictaat. Dit boek is een nieuwe versie van het vroeger gebruikte boek, met dezelfde titel van Borghouts. De stof blijft hetzelfde als in de voorgaande jaren. Het boek is eind november/begin december verkrijgbaar bij de boekwinkel. Inlichtingen: ir. P.T. Smulders, tst. 2680 kamer 1.47 en ir. G.A.M. van Kuik, tst. 3437, gebouw W&S, kamer 1.46, dr.ir. R.G. van Welzenis, tst. 4157, N-laag kamer NV-202.

schoonkundige technologie

■ College Katalyse bijzondere onderwerpen (6H070)

De vakgroep Anorganische Chemie zal in het komend wintertrimester

wederom het zowel voor chemici als technologen belangrijke keuzecollege Katalyse BO verzorgen. Als docenten zullen optreden prof.dr.ir. J.H.C. van Hooff en dr.ir. J.W. Niemantsverdriet die het college zullen geven aan de hand van het collegedictaat nr. 6637 'Katalyse'.

Tijdstip: vrijdag: 2e, 3e en 4e uur. Plaats: collegezaal 13, auditorium.
Ter afsluiting van het college zal een excursie worden georganiseerd naar een bedrijf waar een of meerdere in het college besproken katalytische processen worden toegepast.

Voor de examinering zal in de aansluitende examenperiode één schriftelijke zitting worden gehouden, terwijl het ook mogelijk zal zijn in de rest van het jaar na afspraak een mondeling tentamen af te leggen.
Het eerste college zal plaatsvinden op 4 december.

■ Korte voordrachten over praktisch werk in chemische bedrijven, dinsdag 17 november om 12.45 uur in de collegezaal T-laag.

P. Quadflieg. (De synthese van een steroidpreparaat).
Organon International B.V., Oss.

M. Kouwenhoven. (Veiligheidsanalyse van een chemische fabriek).
I.C.I., Wilton. U.K.

P.P.M. Waalen. (Versnellen van de convergentie van een simulatieprogramma voor de productie van lage Dichtheid PolyEtheen).
Dow Chemical B.V. Terneuzen.

J.J. Schreur. (Verbetering van het aardgasrendement van de Styron-plant).
Dow Chemical, B.V. Terneuzen.

Opgaven voor deelname aan deze colloquia en eventuele berichten van verhindering gelieve u te richten aan:
De heer P. de Greef, Bureau studentenadministratie SH. 01.09, tst. 3004.

■ (3T150) Warmtetransport in Grenslagen

Zij die het komende trimester aan dit college wensen deel te nemen, dienen zich vóór 24 november op te geven bij mevr. Prisca Koelman, tst. 3110. Dit onder vermelding van een voorkeur voor een bepaalde tijd waarop men in de gelegenheid is dit college bij te wonen. Hiermede zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden. Dit college wordt alleen bij voldoende belangstelling gegeven.

■ Werkcollege Toepassingen van de Thermodynamica in de Technologie (6Z080)

Dit college zal in het tweede trimester worden gegeven. De onderwerpen benaderen berekeningsmethoden van thermodynamische grootheden (fugaciteiten, activiteitscoëfficiënten, etc.). Het college zal worden afgesloten met een excursie naar AKZO waar een door dit laboratorium geformuleerd probleem zal worden besproken. Belangstellenden worden uitgenodigd voor een oriënterende bespreking op vrijdag 27 november. 15.00 uur op de kamer van prof.dr. H.N. Stein.

bouwkunde

■ De oefening Vormgeving en Presentatie 1 (projecttekenen) 7U923, indertijd geschrapt uit het studieprogramma Bouwkunde, zal in het wintertrimester 30 november 1987 t/m 12 maart 1988 gegeven worden aan studenten van de faculteit W & MW.

Voor zover ruimte beschikbaar is, kunnen Bouwkundestudenten deze oefening nu volgen binnen hun vrije keuze pakket en via W & MW. De oefening zal worden gegeven op de donderdagmiddagen in HG 2.22 vanaf 13.30 uur (voor de eerste maal op 3 december).
Inschrijven voor de oefening in HG 2.29 tot 20 november.

■ In het aanstaande wintertrimester zal opnieuw het vak Onderzoeksmethoden (OA450) gegeven worden, en wel op de dinsdagen, het 3e en 4e uur. Het wordt een werkcollege. Men is daarom verplicht alle colleges bij te wonen.

De verplichte literatuur bestaat uit J.H.G. Segers: 'Sociologische Onderzoeksmethoden' deel 1, (afwijking van opgave in Gids) en het boek van de docent Ontwerp van Organisatie-onderzoek. Een programma zal bij de aanvang worden uitgereikt.

Er is plaats voor maximaal 15 deelnemers. Intekening vooraf is verplicht, bij Mevr. M. Bom, HG 8.25, tst. 2640.

■ Eindcolloquium:

René Bergkamp. (De toewijzing van energiekosten naar bouwdelen).
20 november om 14.00 uur, HG 3.94.

■ Tentamen Materiaalkunde I (Inl.) (7S020) op 10 november, Aud. 13.

Tegen het gebruik van BINAS-boekjes tijdens het tentamen bestaat geen bezwaar. Tevens is toegestaan de syllabus, elk denkbaar rekentuing en uittreksel van alle bestudeerde vakliteratuur tijdens het tentamen te gebruiken.

■ Tussencolloquia

Rob Smits.
13 november om 14.00 uur, HG 3.94.

Maarten Willems. (Transparantie: Het-Bijna Niets).
17 november om 13.30 uur, HG 2.53.

■ Eindcolloquia

Hans Wismans. (Samenwerking tussen prefab- en vulbeton in samengestelde betonwanden).
18 november om 14.00 uur, HG 3.94.

Bernard Smits. (Presentatie Gevangenis).
16 t/m 20 november om 10.00 - 17.00 uur, HG 4.31.

A. v.d. Zee. (Van Gaya naar Fangorn; van serre onderzoek naar ontwerp van/met een houtbouw-systeem).
19 november om 11.00 uur, HG 2.53.

B.M. Bartelds. (Het landschap van het wonen, een uitbreidingsplan voor Soerendonk).
19 november om 13.30 uur, HG 2.53.

interne vacatures

Met het oog op het streven naar de opbouw van een evenwichtiger personeelsbestand worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

Bureau Wetenschapswinkels

Coördinator (M/V)

(V7442)

Algemene informatie:

Binnen de TUE functioneren momenteel 8 door de faculteiten erkende wetenschapswinkels. Zij vervullen een maatschappelijke functie doordat zij wetenschappelijke en technische kennis en informatie beschikbaar stellen aan maatschappelijke groeperingen en individuen die niet op een ander wijze profijt kunnen hebben van de op de TUE aanwezige kennis en onderzoekcapaciteit.

Het bureau Wetenschapswinkels is organisatorisch ondergebracht in de Beheerseenheid Kleine Eenheden.

De coördinator wetenschapswinkels is hiërarchisch ondergeschikt aan de beheerde BKE en functioneel aan de voorzitter van de Bestuurscommissie Wetenschapswinkels.

Taak, o.m.:

- leiding geven aan het bureau Wetenschapswinkels;
- beleidsvoorbereiding en -uitvoering op het gebied van de Wetenschapswinkels;
- opzet en onderhoud van de benodigde informatie- en beheerssystemen;
- coördinerende en enthousiasmerende activiteiten;
- ondersteunen van de winkels in hun pogingen hun basis op de faculteiten te versterken.

Gevraagd:

- jonge, enthousiaste persoon met HBO-opleiding in een bij voorkeur technische richting danwel een opleiding van vergelijkbaar niveau;
- ervaring met het omgaan en samenwerken met groepen of individuen met een verschillende maatschappelijke achtergrond of doelstelling;
- grote maatschappelijke betrokkenheid en een dienstverlenende instelling;
- goede contactuele eigenschappen in woord en geschrift.

Aanstelling:

zal plaatsvinden voor ene proeftijd van maximaal 2 jaar, met uitzicht op vast dienstverband.

Salaris:

Afhankelijk van leeftijd en ervaring tot maximaal f 4.098,- bruto per maand.

Inlichtingen:

betreffende de functie bij de voorzitter van de bestuurscommissie Wetenschapswinkels, ir. J.W.G. Gartz, tst. 2772.

Overige informatie: DPZ, J.M.J. van Driel, personeelsadviseur, tst. 2032.

Faculteit Elektrotechniek

Vakgroep Elektronische Bouwstenen (EFA)

Assistent in Opleiding (M/V)

(V7432)

Algemeen

In het kader van het Innovatief Onderzoek Programma IC-technologie wordt onderzoek verricht naar de effecten van hete elektronen in Silicium NMOS transistoren. Bij het onderzoek worden moderne modelleringsmethoden gebruikt, zoals de energietransport methode en de Monte Carlo techniek. De vakgroep beschikt over ruime ervaring met deze technieken voor het materiaal GaAs.

Taak:

Bovengenoemde modelleringsmethoden te ontwikkelen voor Silicium en toe te passen in tweedimensionale simulaties van NMOS-structuren. Het is de bedoeling dat het onderzoek tot een promotie leidt.

Gevraagd:

Universitaire opleiding Elektrotechniek of Natuurkunde.

Salaris:

In het eerste jaar bedraagt het salaris f 1.758,- bruto per maand en in het laatste jaar f 3.133,- per maand.

Aanstelling:

Aanstelling geschiedt voor 2 jaar, waarna een evaluatie plaatsvindt. De aanstelling kan met 2 jaar verlengd worden.

Inlichtingen:

betreffende de functie: prof.dr. F.M. Klaassen, tst. 3362 (alleen op vrijdag), dr.ir. Th.G. v.d. Roer, tst. 3602.

Overige informatie: T. Sens, personeelsadviseur, tst. 2004.

Faculteit Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen

Vakgroep Onderwijs Research is een vacature voor een

Onderwijskundige (0.3 deeltijd) (M/V)

(V7450)

(op korte termijn kan de werktijd worden uitgebreid tot 0.7 deeltijd)

Taak:

- het voorbereiden en verzorgen van cursussen sociale vaardigheden en taakgericht groepsonderwijs voor studenten en docenten;
- het geven van een cursus interviewtechniek aan studenten;
- het onderwijskundig adviseren van groepsleiders;
- het beoordelen van studenten met betrekking tot de cursus sociale vaardigheden en projectstages;
- het adviseren van faculteiten, vakgroepen en docenten met betrekking tot onderwijsvernieuwing en evaluatie.

Gevraagd:

Een doctoraal diploma (sociale) psychologie of onderwijskunde.

De voorkeur gaat uit naar een kandida(a)t(e) met ervaring in bovengenoemde taken en affiniteit tot de technische wetenschappen.

Salariëring

Afhankelijk van ervaring, maximaal f 5.221,- bruto per maand bij volledige werktijd.

De aanstelling geldt voor de periode 1-1-1988 t/m 31-12-1988.

Inlichtingen:

betreffende de functie: prof.dr. D.W. Vaags, tst. 2921.

Overige informatie: M. Beks, Personeelszaken, tst. 2003.

Samenwerkingsorgaan Brabantse Universiteiten

Bij het Samenwerkingsorgaan Brabantse Universiteiten bestaat bij de facultet W&M (vakgroep Pedagogie, Puberteitspsychologie en Alg. Didactiek) en de faculteit der Sociale Wetenschappen (van de KUB) een vacature voor een

Systeemanalyst (M/V) voor 0,4 van de werktijd

(V7445)

ten behoeve van het Samenwerkingsproject

'Waardoor leren we het een beter dan het ander, een analyse met TOPS'.

Algemeen

In het kader van geheugenonderzoek bij het bovengenoemd project bestaat behoefte aan verbetering van de analyse-methoden die behoren bij de zg. Theory of Pure Search, een *wiskundig model voor zoekprocessen in het menselijk geheugen*. Uitgangspunt voor de analyse zijn de gegevens die in geheugenexperimenten verzameld worden: frequentieverdelingen van antwoord plus antwoordtijd in diverse condities. Uit deze ruwe gegevens moeten modelparameters geschat worden voor verschillende versies van het model. Tevens dienen de procedures voor statistische toetsing verbeterd worden. Eventueel zal de aan te trekken ambtenaar ook worden ingezet voor ander programmeerwerk.

Taak:

- wiskundig-statistisch programmeerwerk;
- eventueel: ontwerp- en programmeerwerk t.b.v. de sturing van geheugenexperimenten met nauwkeurige tijdsregistraties (MS/DOS-systeem). Begonnen zal moeten worden met het overzetten van bestaande ALGOL-programma's (Burroughs) en bestaande FORTRAN-programma's (PDP-11) naar PASCAL (MS/DOS).

Gevraagd:

- goede wiskundige ondergrond;
  - ruime programmeerervaring.
- Tot aanbeveling strekt kennis/ervaring m.b.t.:
- kansrekening en statistiek;
  - numerieke methoden;
  - complexe programmeerproblemen;
  - Assembler.

Salaris:

afhankelijk van ervaring tot een maximum van f 3.196,- bruto per maand bij volledige werktijd.

Aanstelling:

Voor 2 dagen per week gedurende een periode van 1 jaar, met uitzicht op verlenging tot een totaal van 3 jaar.

Standplaats: TUE.

Inlichtingen:

drs. L.J. Thijs HG 9.07, tst. 4669 of drs. A.J. Duijf, HG 9.08, tst. 4601.

Over het Samenw. orgaan: drs. A. Pillot, BG 3-08, tst. 2118.

Overige informatie: de heer M. Beks, personeelsadviseur, tst. 2003.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de heer M.J.H. Beks, faculteit Bedrijfskunde.

Reacties worden binnen één week ingewacht via het formulier

'Intern solliciteren'.

Ook kunnen tevoren informaties worden ingewonnen bij de in de advertenties genoemde informatie-adressen en de personeelsadviseur van het wervend sectorteam

Interne zaalvoetbalcompetitie start 30 november

Voor de zaalvoetbalcommissie (ZVC) is het eerste trimester vrijwel voorbij. Zes teams werden voortijdig gediskwalificeerd wegens het niet nakomen van verplichtingen. Ook laat de interesse en het niveau van de scheidsrechters nogal eens wat te wensen over. De ZVC blijft proberen hierin verandering te brengen. Inmiddels zijn vrijwel alle kampioenen en degradanten bekend. In de eerste klasse moet de beslissing om de eerste plek nog vallen tussen Totelos1 en Old Soccers. Vanuit de tweede klassen promoveren Totelos9 en Tetterboys. In klasse 3A wordt 'Geld' of '5 mannen' kampioen. In de overige derde klassen zijn 'Dnjepr dnjepr', 'Rose duifjes' en 'Laio' de winnaars.

De nieuwe competitie start op maandag 30 november. Nieuwe en gediskwalificeerde teams kunnen zich tot en met vrijdag 20 november inschrijven bij de portier van de sporthal. Teams die in het wintertrimester niet deel willen nemen aan de competitie moeten zich zo spoedig mogelijk afmelden bij de ZVC of de portier. Vanaf 30 november hangt het nieuwe programma op de publicator. De teams worden verzocht hun wedstrijd- en arbitrage-schema tijdig op te halen bij de portier.

Thêta trekt vier bliken

Op de Asopos-najaarswedstrijden in Amsterdam behaalde roeivereniging Thêta vier eindoverwinningen. In totaal deden 330 ploegen mee aan deze wedstrijd, die elk najaar plaatsvindt op de Bosbaan. In de voorronde van het nummer beginnelingen-C4 (over 500 m) plaatsten de eerstejaarswedstrijdroeiers zich verdiend voor de finale. Ze werden nummer één door met name technisch beter te roeien dan hun tegenstanders. Een andere Thêta-heren-ploeg verloor weliswaar deze finale, maar won het nummer heren-eerstejaars-C4. In het nummer skiff (éénpersoons-roeiboot) haalden twee Thêtanen elk een overwinning, waarvan één met een ruime voorsprong. De wedstrijdroeiers gaan zich nu voorbereiden op het wedstrijd-seizoen, dat in het voorjaar start.

Conditietraining op muziek

Alhoewel steeds meer mensen de weg vinden naar de pas sedert enige weken in het programma opgenomen nieuwe Conditietraining-op-muziek is er nog altijd voldoende ruimte voor andere belangstellenden. Op maandag van 17.15 - 17.45 uur kan men conditietraining op muziek.

Nayade verslaat koploper

In de uitwedstrijd tegen Hieronymus speelde waterpolovereniging Nayade een goede wedstrijd. De 8-6 overwinning kwam mede tot stand door het goed uitbuiten van de overtal situaties. Van de acht maal dat er een tegenstander door ruw spel uit het veld was gestuurd werd er zeven maal gescoord. In de laatste minuut werd het nog knap spannend. Met een 7-6 voorsprong en twee man minder in het bad kon Nayade toch scoren en was de winst binnen. De linkshandige Raymond Visser voelde zich op zijn nieuwe positie, op 6 meter van het doel, als een vis in het water en scoorde drie maal.

Elephants verrassend

Door twee succesvolle penaltykicks slaagde het eerste team van de Elephants erin om rugbyvereniging Oemoemenoe uit Middeburg te verslaan met 6-0. Aangezien in de verdediging van beide teams geen gaten vielen werden niet meer punten behaald. De teams bleken duidelijk tegen elkaar opgewassen. De eerste penaltykick, na een overtreding van de Zeeuwen in de vijftiende minuut, werd gezet door Tom Maessen, die daarmee zijn misser van vorige week goed maakte. In de tweede helft wisten de Eindhovenaren vervolgens nog drie punten te pakken. Door deze overwinning staan de Elephants nu bovenin de klasse promotie-zuid, de op één na hoogste klasse in Nederland. De volgende wedstrijd is zondag 15 november thuis om 14.30 uur tegen de Pigs.

Pusphaira succesvol

De vier elftallen van Pusphaira waren afgelopen weekend goed voor zeven punten. Pusphaira1 won verdiend met 5-0 van Klein Arsenal. In de eerste minuut scoorde John Kessler, nadat Pusphaira enige seconden daarvoor nog door het oog van de naald was gekropen. De Klein Arsenal spits was niet in staat om van 5 meter afstand te scoren. Dezelfde Kessler scoorde later nog eens. Provocaties aan beide zijden maakten dat de wedstrijd er niet beter op. Marcel de Bruin had met twee doelpunten ook zijn aandeel in de hoge score. Met de hoog uitgevallen winst staat Pusphaira eerste in de tweede periode.

Pusphaira 2 - PSV 8 3-1,
Pusphaira 3 - Heeze 8 5-2,
Pusphaira 4 - ODC 6 2-2.

Interne volleybalcompetitie

Deze competitie is in eerste instantie opgezet voor de recreatieve volleyballer die wekelijks een balletje wil slaan. Iedere woensdagavond wordt er gespeeld van 20.30 tot 21.45 uur en van 21.45 en 23.00 uur in hal 1. In de hoofdklasse was Devilshoegang afgelopen jaar de sterkste. Volleybalvereniging Tamar werd laatste. In de andere poule werd Dirac eerste gevolgd door nieuweling Beastyballs. Inschrijven, individueel of in teamverband, voor de nieuwe competitie kan tot 25 november bij de portier van de sporthal. Bij individuele deelname kan men worden ingedeeld bij teams van Hajraa en Tamar. De nieuwe competitie start op 2 december. Voor meer informatie: Toine van Wijk (tel. 526906).

Salto met halve schroef

Onder grote belangstelling gaf turnvereniging Suca op donderdag 29 oktober een turndemonstratie in het auditorium. Een salto met halve schroef (foto) en een correcte landing op de mat, om te laten zien dat turnen op de TUE met sprongen vooruit gaat.

Oktopus wint voor derde keer

Terwijl de wedstrijd begon met een veldspeler in het doel, won het eerste herenteam van zaalhandbalvereniging Oktopus de uitwedstrijd tegen Jupiter uit Eersel. De eerste helft werd geconcentreerd gespeeld waardoor Oktopus uitliep tot een ruststand van 3-17. Hierdoor was in de tweede helft wat minder concentratie op te brengen. Toch werd eenvoudig de eindstand 11-30 bereikt.

In de derde klasse afdeling heeft het eerste team tot nu toe alle wedstrijden ruim gewonnen. Hierdoor bezetten het een gedeelte eerste plaats. De volgende wedstrijd is weer uit, tegen het Boxtelse BHV.

Bestuurswisseling Panache

Op de algemene ledenvergadering van 29 oktober is het bestuur van de 25-jarige Eindhovense Studenten Badminton Vereniging Panache overgedragen. In het bestuur zitten nu: voorzitter: Bas-Jan Dane (tel. 431246), secretaris: Paul Stoop (tel. 04904-12069), penningmeester: René Golembiewski (tel. 482459), Competitieleidster: Anita Verwegen (tel. 516843), Bestuurslid: Maarten van Bree (tel. 452262).

Interim-bestuur Hajraa

Op de ALV van 3 november werd het bestuur van de Eindhovense Studenten Volleybal Vereniging HAJRAA te weten; Henk de Boer (voorzitter), Serve Conradi (secretaris) en Guus Scholten (penningmeester) eenduidig wegens uitzonderlijk openbaar dronkenschap geschorst. Zij krijgen van de ALV maximaal een maand om te recupereren. Gedurende deze tijd zal een door de ALV gekozen waarnemend bestuur te weten; Roland de Bruyn (voorzitter), Marcel Kurvers (vicevoorzitter), Rik Koch (secretaris), Maarten Boersma (penningmeester) en Mario Arts (wedstrijdsecretaris), de vereniging besturen.

Excursie HCC Micro Computer Dagen

Stack organiseert op zaterdag 21 november een excursie naar de Micro Computer Dagen van HCC in de jaarbeurshallen te Utrecht. Studenten of medewerkers van de TUE die hieraan willen deelnemen kunnen zich opgeven in de kamer van Stack (RC 1.59), of via het prikbord bij de Stackkamer. De kosten voor leden bedragen f 11,- en voor niet-leden f 13,50. Bel voor meer informatie 04970-13465 (G. v.d. Vorst).

Studenten sportweek 14 t/m 17 december

Op maandag 14 december gaat de traditionele prof. v. Lint Studenten Sportweek (LSSW) weer van start. De LSSW, voorheen ESSW, is voor velen een begrip: het betekent samen met studie- of sportvrienden een paar dagen sporten.

Men kan kiezen uit de volgende sporten: badminton, basketbal, cross, frisbee, schermen, squash, tafeltennis, touwtrekken, volleybal, waterpolo, zaalhockey en zaalhandbal.

Het is mogelijk om aan meerdere sporten mee te doen. De LSSW staat ook open voor individuele intekenaars; zij, die nog geen heel team kunnen vormen, kunnen dan toch deelnemen. Bij voldoende inschrijvers worden dan teams gevormd.

Inschrijven kan tot 10 december 20.00 uur bij de portier van het sportcentrum. De kosten bedragen f 2,50 per team per sport; touwtrekken is gratis. Vanaf vrijdag 11 december hangen de wedstrijdschema's van de LSSW in het sportcentrum, zodat men kan zien wie waar en wanneer moet spelen.

TUE Skikamp '88

Vrijdag 11 maart '88 vertrekt, voor de tiende maal, de TUE-skigroep naar Spital am Pyhrn.

Beginners leren om binnen vijf dagen alle afdalingen op verantwoorde wijze zelfstandig te maken. En, voor gevorderden: techniekverbetering, buiten de piste leren skien, en -indien mogelijk- afdalingen door de 'Tiefschnee'.

Voor meer informatie over b.v. skigebied, lesindeling, accommodatie, kan men terecht bij Edo Storm (studentensportcentrum, 17.00 - 23.30 uur. Bij voorkeur tijdens de skigymnastiek: dinsdag 20.00 - 21.30 uur). Inschrijving voor de reis is mogelijk tot 27 november. Inschrijven kan, tussen 9.00 en 17.00 uur, bij de administrateur van het studentensportcentrum.

Vrijdag 13 november

19.30-23.00 uur: Basketbal Tantalus competitie, hal 2.

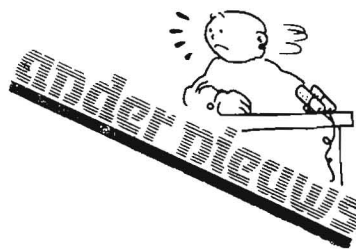
Zaterdag 14 november

14.30-21.30 uur: Volleybal Hajraa en Tamar competitie, hal 1 en 2.

Zondag 15 november

10.00-15.30 uur: Rugby Elephants competitie, rugbyveld.

Sportredacteur voor deze week is Edwin Schröder (tel. 515485).

AOR zoekt voorzitter

De voorzitter van de AOR is verantwoordelijk voor het uit stippen en het bewaken van het beleid. Daarnaast onderhoudt zij of hij de contacten met de buitenwereld. Enige bestuurservaring is gewenst. De voorzitter blijft minimaal een jaar in functie. Informatie bij: Leon Benders (455322) of maandag avond in de AOR.

Vacature AOR

De AOR zoekt op korte termijn een klusjesman. Hij zal zich bezig houden met onderhoud van de apparatuur, installaties en interieur, tegen vergoeding. Mensen die geïnteresseerd zijn moeten wel beschikken over de nodige technische vaardigheden. Zij kunnen voor informatie langs komen op iedere maandag tussen 17.30 - 18.30 uur.

UNILEVER FELICITEERT J. VAN BERKEL EN DE TECHNISCHE UNIVERSITEIT EINDHOVEN MET DE RESEARCHPRIJS 1987.

Op 23 oktober werd voor de 31e maal de Unilever Researchprijs uitgereikt aan 10 studenten die werden voorgedragen door 10 Nederlandse universiteiten. De prijs wordt toegekend voor opmerkelijke prestaties op chemisch, chemisch-technologisch, biologisch of werktuigbouwkundig gebied.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van Unilever N.V., de heer F.A. Maljers, overhandigde aan de winnaars elk een bedrag van f. 4.000,- en een erepenning. Dit vond plaats in de aula van het Unilever Research Laboratorium in Vlaardingen.

De Researchprijs is door Unilever ingesteld om studenten te stimuleren in hun wetenschappelijke belangstelling. Daarnaast geeft het uitdrukking aan de wens om de banden tussen universitaire en industriële research verder te stimuleren.

UNILEVER
'N WERELD VAN MOGELIJKHEDEN

Mutaties bestuur KOers

tijdens de op 8 oktober gehouden ALV van de sectie KOers van de Studievereniging Bouw- en Ontwikkeling zijn in het bestuur enkele mutaties opgetreden. De samenstelling van het bestuur zal het komende half jaar als volgt zijn: Clemens van Breen (voorzitter), Mari van Kuijk (secretaris), Valter Hoff (penningmeester), Gerard van Drie (activiteitencommissaris), Coen Wauben (redactiecommissaris).

Nieuwe senaat dispuut Kekulé

De nieuwe senaat van het technische dispuut Kekulé (T) bestaat uit: M.H. Quintus (president), B.A. Appers (vice-president), C.Q.M. Meyers (secretaris) en R.J.G.A. Hulsman (thesaurier).

Kvl-lesing

Op maandag, 16 november zal ir. Vermeulen (Lichtgroep NV Philips) in het Sociëteitsgebouw van het Academische Genootschap, Parklaan 93, van 17.30 - 18.15 uur, spreken over:

Lichtbronnen van gisteren, vandaag en..... morgen?
Organisator: Kvl - faculteit E, Eindhoven - regio Zuid.

REDUKTIEBURO

john f. kennedylaan 3
eindhoven 040 - 440366

drukken van dia's (10x15) nu 1,80 p.st.!
aanbieding geldig tot 30 november;
Nashua diskettes van 5 1/4" zijn goedkoper geworden: nu 17,- per 10;
De prijzen van de pocketcomputers gaan binnenkort omhoog! Oude prijzen blijven gelden lang de voorraad strekt!

Niet alleen uw PROEFSCHRIFT

maar ook uw
ander

DRUKWERK

is in goede
handen bij de

NOORDBRABANTSE

DRUKKERIJ

Willemsstraat 3
592 BK Sint-Oedenrode
tel. 04138-72100*

Dienst in studenten- kapel

In de dienst van 15 november lezen we Marcus 10:32-46 en willen naar aanleiding daarvan nadenken over 'Ware Grootheid'. Aanvang 11.00 uur. De voorganger is André van Kempen.

Bijbelse grondstructuren

Op 9 november begint de tweede cluster in de serie 'bijbelse grondstructuren'. De andere avonden, die worden verzorgd door Nol Sales, zijn 12 en 23 november. Het is in Carrefour en begint om 20.00 uur.

Bezoek aan DDR

Na een oriënterend 'werkbezoek' in 1986 is afgelopen seizoen een groep studenten naar Weimar geweest (DDR), waar een studentengemeente is. De contacten zijn zo goed bevallen, dat volgend jaar weer een bezoek is gepland. Om te voorkomen dat elk jaar weer bij af begonnen moet worden is afgesproken, dat in elk geval een deel van de groep van vorig jaar weer meegaat. Nieuwe belangstellenden worden ingewerkt. De reis is gepland in juni, waarschijnlijk 24 tot 28 juni. Op-gave bij het secretariaat of Wim de Leeuw, tel. 453600. Eerste bijeenkomst: maandag 16 november. Plaats en tijd: Carrefour 20.00 uur.

Nieuw bestuur Simon Stevin

Simon Stevin, studievereniging van Werktuigbouwkunde, heeft vanaf 22 oktober een nieuw bestuur: C.M. Remmers (voorzitter), J.C.A.M. van Doormaal (secretaris), J.C.A.M. van Doormaal (secretaris, vice-voorzitter), H.M.A.J. de Laat (penningmeester), A.A.M. Aarts (excursie- en zeilwagencommissaris), M.C.O. Kavelaars (excursie- en zeilwagencommissaris), J.T.E.C. Notermans (redacteur Simonster) en H.A.G. de Haas (amusementscommissaris).

18 november
- J.D. van der Waals
excursie NLR

FOTOGRAFISCH ZETWERK TEKSTVERWERKING EN DRUKWERK-ADVIESBURO

Grefo BV heeft zich een aparte plaats verworven in de grafische wereld. Wij houden ons o.a. bezig met het vervaardigen van ingewikkeld wetenschappelijk werk en hebben speciaal daarvoor een geheel eigen programmatuur ontworpen. Zetwerken kunnen nu geheel elektronisch worden gezet en opgemaakt. Maar ook het wat eenvoudiger werk is bij ons in goede handen.

Ook in het vervaardigen van drukwerk hebben wij een ruime ervaring.

Twee uitbreidingen van ons service-pakket kondigen wij hier met enige trots aan.

In de eerste plaats: naast het fotografisch zetten hebben wij een afdeling tekstverwerking gestart, die het o.a. mogelijk maakt technische tekeningen te vervaardigen van ongekende kwaliteit. Ook voor adressenbestanden zit u bij ons goed.

En dan: nu kopiëren in kleur + zwart. Groen, rood, blauw en bruin. Tot formaat A3. Geef daarom kleur aan uw kopieerwerk. Denk ook eens aan een klantenkaart. Het scheelt u werkelijk gulden. Tot een kopieprij van 8,8 cent.

Kortom: wij bieden u een zo compleet pakket.

Grefo bv

specialisten in fotozetten
drukwerk-adviesburo

v.d. Elsenstraat 12b, 5694 NG Son en Breugel, Tel. 04990-74310

Op de TU zijn 60 buitenlandse academici voor kortere of langere tijd werkzaam. Zowel de alleenstaanden onder hen, als zij die hier in gezinsverband verblijven, stellen prijs op contact met Nederlanders. Indien u bereid bent hen die gelegenheid te geven, kunt u contact opnemen met mevr. V. Steutel, tel. 417721.

Agenda

Each Tuesday morning
Open house in Carrefour Student Centre, J.F. Kennedylaan 3.
- 09.45 Dutch Conversation

- 10.00-12.00 Open House in order to meet the hostesses and other guests.

Friday 20 November Introduction evening

Programme:
- 20.00 Reception of the guests in the Senate Room. Coffee and cake will be served.

- 20.45 Welcome on behalf of the International Neighbour Group by dr.ir. J.J. Walraven and welcome on behalf of the University by prof.ir. M. Tels.

- 21.15 Waving of the colours, a demonstration by several Brabant Guilds.

- 21.30 Informal party with wine and snacks.

All, guests, hostesses and their families are welcome to attend the Introduction evening.

JEZUIETEN HOUDEN OPEN DAG

Succesfilm 'The Mission' riep vragen op:

Wat bezielt de jezuïeten nu? Hoe leven deze religieuzen? Waar staan ze voor?

Hierover en over hun opleiding praten jonge jezuïeten met leeftijdgenoten. Op een Open Dag. Om kennis te maken. Wederzijds.

Zaterdag 28 november 10.30 - 17.00 uur.

IGNATIUSHUIS, Hobbemakade 51, Amsterdam (bij Rijksmuseum, lijn 16).

Van harte welkom! Laat even weten dat je komt:
020-798207.

Vier dagen Budapest

Vandaag keren zo'n zestig TUE-ers terug van een vierdaags bezoek aan de Hongaarse hoofdstad Budapest. De 73-jarige oud TUE-medewerker Jan van IJzeren promoveerde daar. De gasten uit Eindhoven werden op zijn kosten overvlogen.

agenda

- 17 CvD-vergadering
promotie drs. J.B. Dijkstra
- 23 UR-vergadering
- 25 I-diploma-uitreiking fac. N
- 26 I-diploma-uitreiking fac. B
- 27 promotie drs. P.M. van Loon
- 30 Uitloop UR-vergadering
I-diploma-uitreiking fac. W

december

- 01 CvD-vergadering
promotie drs. J.W. van der Woude
- 04 promotie drs. M.J. van der Vlucht
promotie ir. W. Boersma-Klein
- 08 promotie ir. J.G.M. van de Grinten
- 09 I-diploma-uitreiking fac. T
I-diploma-uitreiking fac. Bdk
- 10 ACM-vergadering
I-diploma-uitreiking fac. Wsk '1'
- 11 promotie drs. A. Elzing
promotie ir. M.J.F.P. Pluijm
- 14 UR-vergadering
- 15 CvD-vergadering
promotie drs. J. Zwiers
promotie ir. C.W.M. Sitters
promotie drs. R.W. Bally
- 16 Holstlezing 1987
- 17 I-diploma-uitreiking fac. E
- 18 Intreerede prof.ir. M.P.J. Stevens
fac. E
- 21 Uitloop UR-vergadering
promotie ir. L.M. Heijnen
- 22

personeels-
vereniging

Kerstwintercircuit

Ieder jaar opnieuw verandert het podium van de Eindhovense Stadsschouwburg in de kerstperiode in een ware circuspiste. Ook dit jaar wordt het weer een Kerstwintercircuit vol topartiesten. De Personeelsvereniging biedt dit jaar kaartjes aan voor de voorstellingen op zondag 27 december uit de voorstelling om 13.00 uur en die om 16.30 uur. De toegangsprijs bedraagt voor volwassenen f14,- en voor kinderen f8,- per persoon. PV-leden krijgen op deze bedragen nog een extra korting en betalen voor volwassenen f12,- en voor hun kinderen tot en met 14 jaar f5,- per plaats. Kaarten zijn vanaf heden tot uiterlijk donderdag 26 november verkrijgbaar, tegen contante betaling, bij Greetje Pieksma, bestuursgebouw 0.04.

Sint Nicolaasviering

Het is mogelijk, dankzij de moderne automatisering, dat niet ieder personeelslid een uitnodiging voor de St. Nicolaasviering op zondag 30 november heeft ontvangen. Deze mensen kunnen zo'n uitnodiging alsnog krijgen. Zij dienen daartoe contact op te nemen met Cor Rooijakkers, tst. 4537.

agenda

- november
- 14 kinderfilm
- 29 St. Nicolaasviering

zwartjens & salden

makelaars in onroerende goederen

Wij bemiddelen ook in de verkoop van deze panden.

luxueuze bungalow in Vlierden. (foto links)
vraagprijs f. 325.000.--

Een-gezinswoning in Waalre.
vraagprijs f. 145.000.--

nadere informatie via ons kantoor.

Dela Gebouw, Oude Stadsgracht 1, EINDHOVEN,
buiten kantooruren: SON : 04990-73645

tel. 040-451754

en rubriek voor studenten en medewerkers van de TUE. Niet voor commerciële doeleinden, zaken boven f15.000 worden geweigerd. De redactie beslist over plaatsing en definitieve tekst. Cursiefjes kosten per stuk f2,50 met een maximum van 25 woorden. Opgave alleen mogelijk schriftelijk bij de redactie.

aangeboden

oyota Tercel bj. '79. Goed onderhouden f1800,-. Tel. 539371.

koop: Lada 1200 S, bouwjaar 1985, i.z.g.st. Prijs n.o.t.k. Tel. 1953.

koop: gastornuis f25,- en koelkast f25,-. Tel. 451882 (Petra).

persoonsbed incl. matras f50,-, plina orgel (met ritmebox) incl. kruk f50,-. Salontafel, rond, modelkleur eiken, 60 à 70 cm, f60,-. Salontafel rechthoekig, kleur donker-ahonie f65,-. Klein donker-eiken feltje f40,-. Tel. Overdag 5271 31 - 's avonds 518878.

ative speaker, academicus en eëdig vertaler, vertaalt al uw artikelen etc. in of uit het Engels m.b.v. een tekstverwerker (WordPerfect). Ook correctiewerk. Drs. P.E. Davies, J. (030)-522695.

vee makkelijke zitstoelen, kleur cognac-geel, rijdbare pootjes, f60,- voor de twee, f35,- per stuk. Tel. Overdag 5271 31, 's avonds 518878.

at Ritmo 65 CL, 5-deurs, bj. '79, PK 10-'88. In uitst. staat. Vr.pr. 950,-. Tst. 3368 of tel. 452751 (eter).

evox A77 bandrecorder, spoelkam. 26,5 cm + 8 banden f650,-. Philips 170 PLL, tuner f250,-. Tst. 101 of tel. (04920)-39725.

oklapbed compleet f100,-, bankel eiken, ribstof, bruin 1x 2-zits 2x uteuil f125,-. Aanrechtblad RVS, 2 oelbakken 200 cm f25,-. Tst. 324 (J. Hanique).

pel Kadett 1.65 mel lak, trekhaak, 1000 km, 1986. Compressor 380 tank 80 l. ± 200 l/p.m. 2 cyl. f50,-. Tst. 3524 (J. Hanique).

ivetti schrijfmachine i.g.st. f95,-. Tel. 812522.

oor kleine of grote kamer-rhuizingen. Tel. (04950)-24354.

epvrijskist, 130 ltr. Vraagprijs 0,-. Te bevragen: tel. 810426.

rensporttoerlets, z.g.a.n., 12 verellingen. Dames skischoenen mt. -40. Kinder skischoenen, mt. 31- tel. 412401, tst. 4556 of 4089.

lip PC compact 512K, dubbel disk ver, toetsenbord, z.w. monitor 1 1/2 ar (privé) gebruikt, prijsindicatie 500,-. Tel. (04120)-24504.

anoflessen. Na mijn conser-toriumstudie ben ik clavacimbeld-udente en pianodocente geweest n Rutgers, State University of New rsey (USA). Tel. 814487.

gevraagd

eeft er voor mij een Dr. pper-clip van een Color blikje van prov. Friesland, tegen beloning v.d. Broek. Piper 81064. Tel. 9228.

Band zoekt toetsenman/vrouw. Tel. 455157.

Welke student kan mij helpen tegen vergoeding met het maken van een elektronisch systeem. Voor 12.00 uur bellen tel. 432169.

Studentenreisclub vraagt zeer actieve posterophangers en folderneerleggers, kortom, creatieve promomedewerkers en tevens een standplaatsbuscoördinator voor wintersportseizoen '87-'88. Bel snel! (050) 120100.

Grote, niet te duur, goedwerkende (kleuren) televisie. tel. 124248.

kamers

Woningruil Maastricht/Eindhoven (stage) vanaf 1-1-'88 voor de periode 1-1 1/2 jaar of permanent. Huur f300,- p/m. Rob Smits, Herdenkingsplein 10c, 6211 PW Maastricht.

Meisje, 24 jaar, zoekt ruime kamer. tel. na 17.00 uur 421141.

Kamer te huur: 4,5x4,0 meter. Per 1 dec. in studentenhuis. Tel. 114393 (Gehorig).

3e jaars TUE studente zoekt kamer (tot f300,- incl.) per 1 dec. of 1 jan. in een studentenhuis. Tel. 455711 (Charlotte).

(Gemeubileerde) kamer gevraagd voor ouderejaars student. Tel. (ma. t/m do. na 18.30 uur) 516127.

Te huur in vrij huis: nog enkele kamers. Informatie tussen 09.00 - 17.00 uur. tel. 424710.

HTS-stagiere zoekt kamer met kookgelegenheid voor slechts drie maanden (1-12-'87 tot 1-1-'88). Een studentenhuis is welkom. Bel (John Scholten) 09.00 - 17.00 uur: (020) 303563; 17.00 - 23.00 uur: (023) 256008.

mensen

Uw warm medeleven, brieven en bloemen bij het overlijden van mijn zoon Hans waren voor mij een grote troost.

Joyce Bagchus-van Dort (Bibliotheek E)

Afscheid Harrie Steur

Harrie Steur verlaat op 1 december de TUE. Steur is jarenlang werkzaam geweest bij de Centrale Technische Dienst in de functie van chef Mechanische Werkplaatsen. Woensdag 9 december neemt hij afscheid. Iedereen is dan vanaf 17.00 uur welkom in de Van Trierzaal (Bestuursgebouw) om samen met hem het glas te heffen.

Afscheid Wim Koop

Per 1 december verlaat Wim Koop, medewerker van de salarisadministratie van de Dienst Personeel Zaken, de TUE. In verband hiermee biedt de universiteit hem een receptie aan op dinsdag 1 december vanaf 17.00 uur in het PVOC-gebouw. Collega's, vrienden en bekenden die van Wim Koop afscheid willen nemen zijn van harte welkom.

Maandag 16 november
Groentesoep
Chili con carne, gemalen kaas, stokbrood met kruidenboter, chilisaus of Zuurkoolstampot, gebakken spek, speksaus
Gemengde sla
Fruit of caramelvla of yoghurt met Fruitcocktail.

Dinsdag 17 november
Kerriesoep
Mie-hone, atjar, saté in saté-saus, plakje fricandeau en gebakken ei of Cotelet, andijvie à la crème, gekookte aardappels en braadsaus
Kommersalade
Fruit of vanillevla of chocoladevla met slag.

Vegetarisch
Kerriesoep
Gierstnassi, atjar, tahoe in saté-saus en gebakken ei
Kommersalade
Fruit of vanillevla of chocoladevla met slag.

Woensdag 18 november
Tomatensoep
Beefburger met gebakken ui of gebakken vis
Apart tomatensaus
Wortelen met doperwten of spinazie à la crème
Gekookte aardappels of aardappel-puree
Appelmoes
Fruit of hopjesvla of kabinetpudding.

Vegetarisch
Heldere taugesoep
Volkoren macaronie met pruimen
Apart tomatensaus
Flageolet à la crème
Rauwkostsalade
Fruit of hopjesvla of kabinetpudding.

Donderdag 19 november
Heldere kervelsoep
Gebraden kipfilets of Hongaarse goulash
Apart ravigottesaus
Spiercibonen of rode kool met appeltjes
Frites of gekookte aardappels
Frislandsalade
Fruit of yoghurt of chocoladevanille-vla.

Vegetarisch
Linzensoep
Champignonragout
Limabonen en broccoli
Frislandsalade
Fruit of yoghurt of chocoladevanille-vla.

Vrijdag 20 november
Vermicellisoep
Hete bliksem met een runderlapje en braadsaus
of
Gevulde paprika, gekookte aardappels, snijbonen en champignonsaus
Fruit of kwark met banaan of moccasla.

colofon

onafhankelijk weekblad voor personeelsleden en studenten van de tu-eindhoven. verschijnt elke vrijdag, in de vakanties onregelmatig.

redactie: jan ummels (hoofdredactie), walter van hulst (eindredactie), rob weijss, joop van dongen, cees van keulen, rudy pijfers.

medewerkers: job arts, cor reinieren, lizet kruyff, dons reerink, michel hemelaar (student), piet vloet (student), marijke heezen, ine van diepenbeek, kees van de wiel, marjorie schreuder, rob van ammelrooy, gaby zeyen (student), kees van overveld (tekenaar), hendrik venema, edwin schröder (student), hans van de pol (eijk), harrie quispel (eijk), asja dongen (stagiaire), hans vermeerden, lianne poels.

redactieraad: casper schuurink, drs. aat vervoorn, ir. beer praai, drs. hans van wijk, jelle buizer.

vormgeving: piet de koning, cliff hasham

zetwerk: martien van velthoven, albert nelissen, martin van gennip.

fotografie: bert tempelaars, joop dassen, hans van der burgt.

druk en brokering: drukkerij en binderij van de stafgroep reproductie en fotografie (ctd)

oplage: 10000 ex.

issn 0920-6876

advertenties: van der meulen promotions, fiveel 27, postbus 413, 9200 AK drachten, tel. (05120) 20936.

redactie-adres: technische universiteit eindhoven, hg 0.40, postbus 513, 5600 MB eindhoven, tel. (040) 47 29 61 / hoofdredactie 47 44 41.

administratie en bezorging: toezending aan werkstudenten, bureau centrale studentenadministratie hooftgebouw, b 12, tel. (040) 47 25 09.
interne bezorging: bureau post- en archiefzaken, tst. 21 21
toezending aan gepensioneerde tu-medewerkers: dienst personele zaken, tst. 20 60.

kopij: dient (getypt) een week voor de verschijningsdatum (vrijdags 15.00 uur) in het bezit van de redactie te zijn.

lezersbrieven, voor de rubriek 'open opinies' (ingezonden stukken) worden geplaast als ze kort en zakelijk zijn.
alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en eventueel het telefoonnummer van de afzender.

voor overneming van (delen van) gesigeneerde artikelen gelieve men contact op te nemen met de redactie.
in andere gevallen dient men te vermelden: overgenomen uit cursor, weekblad van de tu-eindhoven

up: cursor werkt samen met de universitaire pers (up).

Bekijk 't maar

Actie

'Vandaag, aan het begin van de middag zullen studenten span- doeken hangen op de voorgevel van het NS-station. Dit vormt voor Eindhoven het begin van een reeks activiteiten waarmee aandacht gevraagd wordt voor de ingrijpende nieuwe plannen van Deetman voor het Hoger Onder- wijs.'

Zo begonnen enkele boze, bezorgde studenten een persbericht dat ze bij de genoemde actie, die op donderdag 5 november plaatsvond, uitdeelden. De stu- denten zijn bezorgd, omdat Deet- man zeer drastisch de studieduur tot zes jaar wil beperken met alle gevolgen van dien ('Bekijk 't maar' maakte daar vorige week al melding van): Leegloop van de besturen van studentenorganisa- ties, alleen nog maar kernge- zonde studenten en zeker geen zwangere studerende of omzwaai- en doorstroomstuden- ten. Voldoende bezorgdheid voor voor studenten om aandacht te trekken.

Helaas, de actie trok vooral de aandacht van de spoorwegpolitie. De actievoerders die met het nodige klimmateriaal erin ge- slaagd waren om de klokketoren

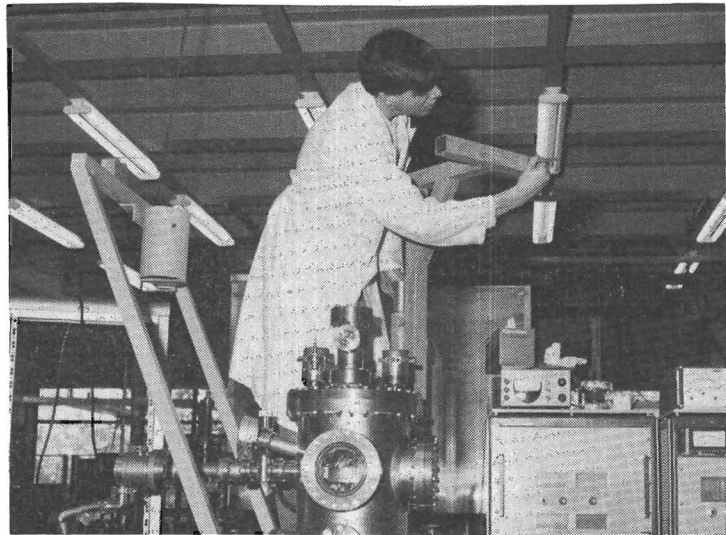
van het station te beklimmen, werden bij terugkeer op aarde ingerekend, verhoord en voorge- leid aan de officier van justitie. Overtreding: betreden van verbo- den terrein. Na een uur werden de actievoerders weer vrijgelaten.

Tegen de lamp

In de hal van het auditorium hangen naast de TL's nog grote armaturen met gloeilampen. Die laat men vooral branden tijdens de tentamens. Het zijn schijnwer- pers met lampen van 500 Watt, voldoende om studenten heldere ogenblikken te verschaffen. Die dingen worden alleen heet. Zo heet zelfs, dat er onlangs twee keer een complete lamp naar beneden is gevallen. Gelukkig deden zich geen persoonlijke ongelukken voor. Nog net voor de tentamens hebben monteurs de aansluiting van de lampen verstevigd. De vaklieden afkomstig uit België kwamen hier naar eigen zeggen 'enig ontwikkelingswerk doen'. Studen- ten kunnen voorlopig dus gerust zijn. Tenminste wat vallende lampen betreft.

Probleem blijft natuurlijk dat die gloeilampen zo heet worden. Men zou erover kunnen denken om de warmte-afvoer bij de kappen beter kunnen maken. Misschien valt ook eens te denken aan een meer energiebewuste bewuste verlichting. Of is men bang zich daaraan de vingers te branden?

Glans aan afstudeerwerk

Een BTD'er bezig met groot onderhoud aan TU-machine? Nee, afstudeerder Peter van Meulen die zijn eigen opstelling staat te kwasten.

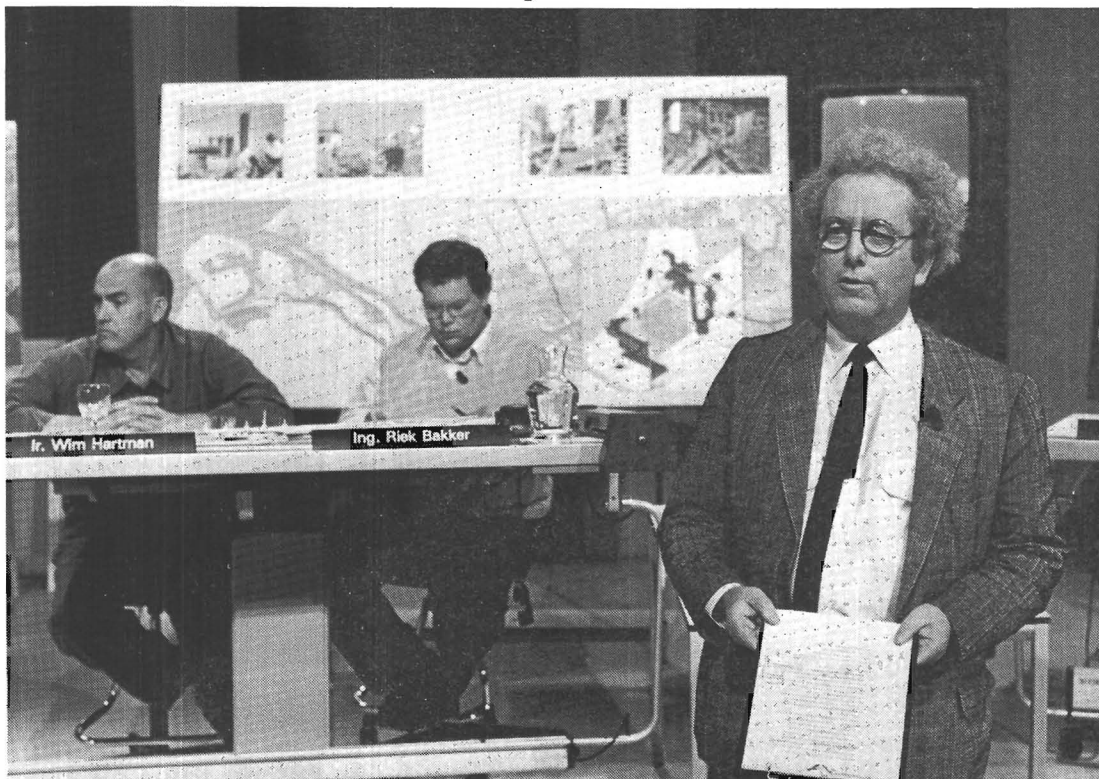
Een opdracht bij de BTD duurt een half jaar en kost maar liefst 1200,- gulden. Dat duurt lang en kost teveel als je het in twee dagen gedaan moeten hebben en de faculteit heeft er geen geld voor. En dan is er dus maar één oplossing; je doet het zelf.

Ergeren

Deze week de ergernis van een zwangere vrouw. Op allerlei plek- ken wordt zij behandeld als een zieke. En dat terwijl er niets natuurlijkers bestaat dan het krij- gen van een kind. De TUE doet aan die ziekmakerij niet mee. Althans niet bij het toesturen van Cursor. Personeelsleden die lan- ger dan dertig dagen afwezig zijn, krijgen hun weekblad automa- tisch thuisgestuurd. Als ze ziek zijn. Vrouwen op zwangerschaps- verlof delen niet in deze service.

Zij zitten namelijk niet in de computer van personeelszaken. Dat is een faculteitsaangelegen- heid, zegt men daar. Kan dit niet anders? Natuurlijk wel! Zelfs in een decentrale orga- nisatie moet het een eitje zijn om een en ander te koppelen. Geluk- kig zijn er trouwens nog mensen zo attent om voor hun collega-in- verwachting de Cursors op te sparen. Er is weliswaar niets zo belangrijk als het eigen kind, maar op een gegeven moment wordt het toch ook weer interes- sant om te weten wat er op je werk gaande is.

Buitengewoon moeilijk

De Eindhovense buitengewoon hoogleraar Moshé Zwarts (Bouw- kunde) heeft zijn TV-debuut als presentator gemaakt. Dinsdag 10 november was hij te zien in 'Slag om de Randstad'. Een pro- gramma van de NOS waarin planologen en ontwerpers met elkaar in discussie gaan over het uiterlijk van Nederland in het jaar 2050.

Zwarts was pas twee dagen voor de opnames gevraagd om de presentatie te verzorgen. Daar- over zegt hij in een interview op Omroep Brabant: 'Ik ben tweede keus. Eigenlijk had iemand an- ders dit moeten doen, maar die werd ziek. Het was een nood- maatregel om mij op te laten treden.'

Op de vraag wat hij er van vond antwoordt Zwarts: 'Het is buiten- gewoon moeilijk. Ik heb echt ontdekt dat het een vak is. Ik wil doodmoe na alloop. Ik zou dit niet full-time willen doen.'

Foto: NOS